

A PÉNZVILÁG

GAZDASÁGPOLITIKAI HETILAP — MINDEN SZOMBATON

XXVII. ÉV 27—28. SZ.
1937 JULIUS 10.

FŐSZERKESZTŐ
BALASSA JÓZSEF

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., KECSKEMÉTI-UTCA 13
TELEFON: 1-884-29

A textil, a selyem és a posztó

Irta BALASSA JÓZSEF

1.

A Lidón voltam, az Excelsior nagy gálaestjén, a szezonnyitó ünnepségen, amely egyike a legkülönb divatrevüknek a nyári világban. A Lidón most kevés az angol és kevés az amerikai, de azért még mindig sok a ragyogó és elegáns hölgy, aki vetekszik egymással öltözködésének ízlésében és divatosságában. Az idő eljár; amikor az ember először jár a Lidón, először nézi egy nyári est ragyogó pompájában a kavargó tömeget, a hölgyek szépségét látja elsősorban. A hölgyeket lát, mint ahogy bent Velencében is Tintorettoért rajong, a merész és dús színekért. Az idő eljár; az ember immár órákig bámulja Bellini képeit és az Excelsior kavargásában is a toaletteket látja inkább. Színek és színhatások, fények és rajzok dús kavargása ez, akárcsak benn a San Roccoban most és mindig a Tintoretto-képek varázsos színpompája. Mindebből a kavargásból, ruhák és köpenyek, kiséstélyi és utcai toalettek változatosságából mégis kibontakoznak és kiemelkednek üdítően kedves, ízléses és ötletes mintázatok; valamikor az ember nyugodtan mondta rájuk: lyoni selyem. Ma is ezt mondják, de valahogy megismerjük őket, valahogy utána nyomozunk és megtudjuk, hogy ennek a divatrevünek egész színorgiájában büszkén pompázik immár a magyar ipar, hogy ezek közül a hódító női mezek közül egész sereg bizony itt készült magyar gyárban, a miénk, a mi munkánknak, a mi technikai tudásunknak, a mi felkészültségünknek és a mi versenyképességünknek eredménye. Az ember külföldön örül mindennek, ami magyar, örülünk az étlapon annak, hogy ott szerepel a salami unghere és bizony büszkék vagyunk arra is, amikor a kedves olasz hölgy hivalkodva mondja: *stoffa ungherese*.

2.

Pénteken nyitották meg az Excelsior új tánctermetét ezzel a ragyogó divatrevüjével és pénteken tartotta közgyűlését a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesü-

lete. Pénteken Veneziában diadalmasan harcolt és győzedelmeskedett az est fényében a magyar textilipar, bátran és hevesen vette fel küzdelmét gyártmányaival a világ textilparaival és pénteken délután itt a Pesten a GYOSZ épületében csupa védekező beszédnek kellett elhangzania, még ha komoly és jogosan rátarti büszkeség hangján is mindazzal a támadással szemben, ami a textilipart éri. Nálunk sok mindent nem szeretnek itthon, valahogy a közhangulat mindig kiálakul bizonyos tények és valóságok ellen, nálunk valahogy mestersegesen kitalálták és hirdették, hogy a textilipar nagyszerű fejlődése, bámulatos teljesítménye, diadalmas eredménye nem illik össze valahogy a magyar gazdasági élet strukturájával, hogy a textilgyártás valahogy üvegházi ipar, olyanforma a magyar földön, mint az aloé vagy az agave termesztése.

Minket valóban nem érdekel és cssem fog érdekelni, ki keres azon és mennyit keres, hogy magyar kukorica vetőmagot visznek ki Németországba. A lényeg az, hogy a vetőmagot kivigyék és hogy minél többet vigyenek ki és a lényeg az, hogy az emberek keressenek nálunk, mert abból, hogy az egyik ember boldogul, a másiknak is mindig haszna van. Az a filozófia, amelyet a cinikus Erosios hangoztatott és amelynek lényege az volt, hogy nem kívánom, hogy más inkább boldoguljon, mint ahogy én boldogulok, alapjában tagadása minden gazdasági fejlődésnek, mert gazdasági jólét csak ott lehetkezik, ahol a társadalom egy része boldogul és ennek a rétegnek jövedelmei terjeszkednek szét és hatnak ki új rétegek boldogulására is. Boldogoknak kell lennünk, hogy a magyar kukorica-vetőmagot nagyszerűnek találják, drágán vásárolják és jól megfizetik és boldogoknak kell lennünk különösen azért, mert a kukoricatermesztés is Magyarországon sokáig üvegházi termelés volt. Már évszázadok óta behozták Európába a kukoricát, már a törökök is kísérleteztek vele, amikor nálunk még

úgy gondolkodtak, hogy a kukorica aligha nő meg és terem meg magyar talajban. Egy kőszegi ügyvéd lovasgenerális fia, Csekönics József volt olyan bátor, hogy áldozatokkal és komoly küzdelemmel megkezdte az igazi kukoricatermesztést — és vajjon alig másfél évszázad múltán ki beszél már a kukoricáról, mint üvegházi termésről?

Amikor a kukoricát nálunk termesztetni kezdték, vagy később, amikor a múlt század közepén komolyabban megkezdődött nálunk a dinnye termesztése, akkor itt Magyarországon már komoly textilipar volt és az öreg Goldberger már kékfestőt gyártott Óbudán, amikor Csekönicsék elvetették Zsombolya táján az első kukoricamagokat. Svájci grízónok már textilt gyártottak Óbudán és a Václav már selymet csináltak Pesten, amikor nálunk még alig termeltek dohányt, vagy éppenséggel nem kapálták meg a cukorrépát. Mind ezt pedig nem azért mondjuk, hogy az ellentétet fejtsük ki a mezőgazdaság és az ipar között, hanem éppen azért, hogy beigazoljuk, hogy a mezőgazdaság és ipar egyformán ősi és természetes gazdasági területe a magyar életnek is. Azok a bencés papok, akik a pécsváradai apátságban letelepedtek, a legrégebb magyar foklevél szerint egyszerre tanították meg itt a szőlőművelést és a serfőzést, a méhészkedést és az olasz rokka használatát. Végre is a világ sorsa az, hogy népek és nemzetek tanulnak egymástól és a legnagyobb siker az, ha a tanítvány túlszárnyalja a mesterét.

3.

Nem akarjuk mondani, hogy a mestert túlszárnyaltuk, még csak azt se hisszük, hogy túl fogjuk szárnyalni, de mindaz, amit *Bucay Goláberger* Leó dr. a Textilgyárosok Egyesületének közgyűlésén elmondott, amit *Szurday* Róbert kifejtett, vagy az a sok nagyértékű, átgondolt, alapos és kitűnően csoportosított tény és adat, amit *Schiller* Ottó dr. főtítkári jelentése, ez a kitűnő mű, magában

foglal, bizonyítéka nemcsak a magyar textilipar eredményeinek, hivatalosságának és komoly jelentőségének, hanem annak is, hogy ebben az iparban lélek van, valami versenyvágy az egész világ iparával szemben, valamely lelkesedés, amely mindig eredményes, mert győzelmi vágy fűti. El kell ismerünk, a textilipar területén is vannak sokan, vállalatok, egyének, akik ezt az iparágat konjunkturának tekintik, akik szeretnek megbujni a vámvédelem lehetőségei között, akik ebben csak üzleti lehetőséget látnak, mindez igaz lehet és bizonyos vonatkozásban igaz is, de a magyar textilipar a maga egészében, éppen a kiemelkedő és vezető vállalataiban még mindig a pionirok lelkesedését és odaadását mutatja, akiknél a cél a jelentős, az eredmény, a verseny és a kiemelkedés. Bizonyos, hogy a textiliparban a fejlődésnek és a versenytörekvésnek olyan szelleme érvényesül, amelyre büszkének kell lennünk, mert ez nem a haszonkuls növekedését célozza, hanem éppen az ipar biztonságára tör, arra, hogy a világversenyben is megállja a helyét, mint ahogy meg is tudja állani. A magyar gazdaságpolitika szempontjából nagyon lényeges és nagyon fontos és különösen a devizaviszonyok között kiemelkedően jelentős, hogy külkereskedelmi mérlegünk aktivitását nem nyomja nagyarányú textilbehozatal, de ennél sokszorozottan fontosabb, hogy ennek a textiliparnak komoly és becsült kivitele van, mégpedig nemcsak árverseny, hanem minőségi verseny révén is. Amíg a textiliparnak befelől az ellen kell védekeznie, hogy üvegházi ipar, addig kifelé a legnagyobb mértékben versenyképes, már pedig üvegházi ipar a világpiacon még sohasem tudott boldogulni és mihelyt boldogul, már nem is üvegházi, mint ahogy nem is lehet az. Az üvegházi ipar termékei nem tudnak diadalmasan hódítani a külföldi kirakatokban és nyilván rem volna lehetséges, hogy Párisban a Louvre áruházban, vagy New-Yorkban Wanemakernél

237

egész osztályokon magyar mintákat árusítsanak.

4.

Az ősszel a magyar grenadin nagyszerűen hódított, amikor ízléses kis matyókákat csináltak belőle. Ezeket a kedves kis bluzokat először egy körmeneten viselték az Angolkisasszonyok növendékei és mindenkit elragadtott a ruhácskák bája. Nyári vasárnapon apácák vezetésével lányok jelentek meg a Frari hatalmas boltívei alatt és hódoltak Tiziano Assuntaja előtt.

Mit akar Van Zeeland?

Van Zeeland belga miniszterelnöknek a nemzetközi kereskedelem megélénkítése iránt Newyorkban folytatott tárgyalásaival kapcsolatban ismételtlen bejárta a világsajtót az a hír, hogy ezek a tárgyalások a valuták nemzetközi stabilizálására irányulnak. További olyan részletek azonban, amelyek ezt a hírt megerősítették volna, nem kerültek nyilvánosságra. Számos esemény halmozódott ehelyett az utóbbi hetekben, amely azt mutatja, hogy a világ a nemzetközi valutastabilizáció irányában halad. Ezt az irányzatot pedig nem lehet eléggé nagyrabecsülni az olyan időkben, amikor devizagazdálkodás, rendezetlen nemzetközi adósságok, a nemzetközi hitelmozgalmak szünetelése és külkereskedelmi korlátozások mellett a világ összes országai többé-kevésbé különbaltak a gazdasági válságból és elkezdtek a fellendülésnek olyan állapotába, amelyet az említett nemzetközi viszonyok még egyáltalán megengedhetővé tettek. A további feladat tehát világosan adva van és csak a kezdeményezést kell megragadni azoknak a hatalmaknak, amelyek a világ gazdasági erőivel rendelkezni tudnak.

Az 1936. évi szeptember végén, az akkori Vincent Aurél-féle frankdevaluációval kapcsolatban létrejött háromhatalmi egyezmény szellemében, már valutastabilizáció volt, csak formájában nem választott ki olyan árfolyamatot, melyeknek tartását a három hatalom minden áron való feladatának tekintette volna. A kialakult árfolyamok bizonyultak olyanoknak, mint amelyeket már hallgatlagosan elfogadott stabilizációs árfolyamoknak is lehetett tekinteni s amelyeken ezek a valuták ma is állanak.

Mint tudnivaló, Anglia államháztartása teljes egyensúlyban van, amely még a nagyarányú fegyverkezési kiadásokra is teljes fedezetet tudott nyújtani. Anglia nemzetközi fizetési mérlege teljes egyensúlyban van, amelyet az Angliában elhelyezett jelentékeny külföldi tőke sem tud megingatni, mert ennek elkerülése céljából az angol kormánynak a jegybank aranykészletétől külön kezelt valutakiegyenlítő alapon kellő tartalék áll rendelkezésére. Az angol valutáris helyzet erősségére mi sem jellemzőbb, mint a tény, hogy az angol kincstári kancellár a legutóbb a valutakiegyenlítő alap 200 millió fontos felemelésére nyilvános felhatalmazást kért és ugyanakkor az angol alsóházban a valutakiegyenlítő alap nagyságáról közléseket tett. Eszerint az alap aranykészlete ez év március végén több, mint 100 millió finom uncia volt, ami a jelenlegi 140 shillinges aranyárfolyamon több, mint 700 millió fontot ér. A „normális” 85 shillinges árfolyamon is legalább 425 millió font ér-

A matyóka kék virágai olvadtak össze a hatalmas templom komor színeivel és gyöngéd lányalakok hódoltak az örök szépség előtt. Egyszerre csak felénk csapott a lányok közül az elragadtatás szava, a matyókákból magyar lelkesedéseket vártunk, ám a lányok így kiáltottak fel: *Che miracolo!*

Csoda, nem csoda, a matyókákban és a magyar grenadinban olasz kislánykák álltak ott a Tiziano-kép alatt. *Úvegházi ruhában...*

téket nyerünk. Mai dollárértékben pedig mintegy 3 és félmilliárd dollárnyi értéket képvisel az angolok valuta kiegyenlítő alapja. Elmúlt tehát már az az idő, amikor Angliának a sorozatos fontdevaluáció eszközéhez kellett nyulnia.

Az Északamerikai Egyesült Államok valutáris helyzete nem kevésbé szilárd. Már elmúlt az az időszak, amikor a Roosevelt kormányzatnak a gazdasági helyzet fellendítéséhez az államháztartás deficitjére volt szüksége. A kormány 1937/38-ra teljes államháztartási egyensúlyt kíván teremteni, amit nyilván el is fog érni. Az Egyesült Államokban ugyan jelentékeny mennyiségű külföldi tőke van elhelyezve, amelynek nagyrésze rövid lejáratra visszavonható. Ezzel szemben azonban az Uniónak több, mint 10 milliárd dollár értékű arany áll a rendelkezésére, ami minden meglepetés ellen megvédheti az ország nemzetközi gazdasági egyensúlyát.

Ugy Anglia, mint az Egyesült Államok szempontjából az így megteremtett egyensúlyhelyzetnek különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy mindkét hatalom mint hitelező ország és az Unió ezenfelül mint a háborús adósságok főhitelezője ezt az egyensúlyt akkor teremtette meg, amikor a nemzetközi adósságfizetések úgy szólván teljesen szünetelnek s így a nemzetközi adósságoknak a méltányosság és az adós országok fizetőképessége alapján való rendezése már nem ütközhetik a főhitelezőknek súlyos életérdekeibe. Ehhez járulnak aztán azok a várható előnyök, amelyek a nemzetközi adósságok rendezése nyomában a megelégnélő nemzetközi forgalomból a nagy hitelező országokra származhatnak, valamint a nagy aranykészletek birtokában levő hatalmaknak az az érdekük, hogy az arany jelenlegi aránytalanul magas és már-már alig tartható árát a nemzetközi aranyhitelnyújtás újabb megindulásával minél előbb megfelelően alátámasszák. Ezek az érdekek készítték elő a talajt arra az érdekes meg egyezésre is, amelyet a magyar kormány képviselői legutóbb Londonban a nemzetközi kölcsönbizottsággal a népszövetségi kölcsön kamatmérséklése és enyhébb törlesztési feltételei ügyében kötöttek.

A háromhatalmi valutáris egyezmény harmadik országának, Franciaországnak helyzete viszont az angol-szász országokkal ellentétben mindenben igazolta azokat az óvatos véleményeket, amelyek csak fokozatos valutastabilizálást tartottak lehetségesnek. A kóbor francia tőke biztonságát hajszoló mivoltában az 1931. évi pénzügyi világválság közvetlen előidézője volt. Most kedvezőtlen hatása csak a francia pénzügyekre korlátozódik. E tőke sorsának világgazdasági megoldása egyik legnagyobb előfeltétele annak, hogy a világ valóban és véglegesen valutastabilizáció útjára tudjon lépni.

BAUXIT

A Bauxit Trust A.-G., amely Zürichben székel, a magyar bauxitvállalatból nőtt ki és amilyen nagy szerepe van ma az európai bauxit-termelés területén a zürichi trustnak, annyira kiemelkedik ennek keretéből is a magyar bauxitbányászat. A zürichi vállalat állandó fejlődésben van, ami viszont a magyar bauxitvállalat fejlődésének arányait is mutatja. A Bauxit Trust január 31-én zárja mindig mérlegét és legutóbbi mérlege alapján nyeresége 1,501.742 svájci frankot, az előző 804.439 svájci frankkal szemben. Ez a nyereség lehetővé tenné, hogy a társaság az előző 3 frankkal szemben az idén 6 svájci frank osztalékot fi-

zessen, tekintettel azonban a transzfer nehézségekre, az igazgatóság a július 1-ére összehívott közgyűlésnek azt indítványozza, hogy 1,404.255 svájci frankot külön tartalékba helyezzenek. Ez a tartalék arra szolgál, hogy annak idején a 13. számú osztalékszelvényeket 6 svájci frankkal beváltásák. A Magyar Általános Hitelbank a nosztrifikált részvények 13. számú szelvényét a Magyar Nemzeti Bank engedelmével alapján darabonként 7 pengőért megvásárolja.

A Bauxit Trust fejlődésének irányai egyébként az utolsó évek mérlegeinek arányaiból tűnnek ki:

	1936/7	1935/6	1934/5
	ezer svájci frankban		
Értékpapírok és érdekeltségek....	12.066	11.698	11.698
Adósságok	6.007	5.471	4.911
Részvénytőke	11.000	11.000	11.000
Tőketartalék	2.000	2.000	2.000
Szelvénybevéltási tartalék	702	—	—
Fel nem vett osztalék	4	9	15
Hitelezők	2.763	3.014	2.964
Nyereségáthozat....	102	343	330
Nyereség	1.502	804	300
Mérlegfőösszeg:	18.073	17.169	16.609

Amiként a Bauxit Trust nyeresége megduplázódott, úgy növekednek érdekeltségeinek arányai is. Két év alatt közel 1.5 millió svájci frank vagyongyarapodás tapasztalható a Bauxit Trustnál, amely július 9-én tartotta Zürichben közgyűlését. A közgyűlésen résztvett Hiller József dr., a magyar bauxit vezérigazgatója is, mint ahogy kétségtelenül a zürichi vállalat súlypontja a magyar üzemen fekszik. Az Alumíniumérc Bánya és Ipar Rt. mérlegének arányai is ezt mutatják, hiszen a vállalat mérlegfőösszege eléri a 15 milliót és miután adóssága csak 2.84 millió, nemcsak a mérlegszerű vagyon igen nagy, hanem ezt erősen fokozzák azok a nagy belső értékek is, amelyeket a vállalat birtokai magukban foglalnak. Hiszen az alumíniumérc bányáit, vasútját és felszerelését csak 5 millió pengőre értékeli, holott az üzem tiszta nyeresége 1936-ban is 1,403.855 pengő volt. Ezen a nyereségen túl a tartalékok is 207.000 pengővel növekedtek, úgyhogy ezidőszereint a 6.52 millió alaptőke mellett a vállalat 4 millió pengőt meghaladó tartalékot tud felmutatni. Erősen megnőtt a múlt évben az Alumíniumérc kinnlevősége, amely több, mint 1 millió növekedéssel immár 8.33 millió pengő.

A másik bauxitvállalat, a Bauxit Ipar Rt. is 5.44 millió mérlegfőösszeget mutat ki, amiből kötelezettsége 4.2 millió, amivel nyilván az Alumíniumércnek tartozik. Itt is minden vonalon vagyonnövekedés nyilatkozik meg, az ingatlanok és gépek értéke

4.27 millió, ami ismét csak nagy latens tartalékra vall. Ez a vállalat 28.808 pengő nyereséget tüntet ki.

A tőzsde érdeklődése állandóan legnagyobb a Bauxit részvényei iránt. Ezt természetessé teszi az a nagy érték, amelyet a magyar bauxitföldek jelentenek és az üzletvezetésnek az a kitűnő átgondoltsága, amely a Bauxit Trustot és magyar anyavállalatát egyformán jellemzi. Természetesnek kell tartanunk viszont, hogy az egész magyar bauxit-kérdés főproblémája mindig az és az is marad, hogy a bauxit-termelés legnagyobb részének kivitele helyett a bauxit hazai feldolgozásának erőteljes korszaka következzen el. Amikor Weiss Manfrédék megalapították a magyar alumíniumgyárat és amikor kétségtelenül nagy tőkével óhajtják ezt a gyártást fejleszteni, akkor az alumíniumgyártás a sarkpontja az egész bauxitproblémának. Az is bizonyos, hogy a nagy bauxit-trust mellett ma már a kisebb bauxitvállalatok egész sora kezd keletkezni. Remélhető, hogy ezek közül a vállalatok közül egyik-másik valóban komoly megalapozottságú, mert az is kétségtelen, hogy kevés területen történt az utóbbi időben annyi kalandos elképzelés, mint éppen a hazai bauxitföldek és kutatómunkák kiaknázása körül. Mégis bízni kell abban, hogy a fantasztikus elképzelések után ezen a területen is reális valóságok fognak érvényesülni, hiszen a Bauxit Trust mellett nemcsak természetes szerepük, hanem lehetőségük is.

Fegyvergyár

A nehézipari vállalatok sorában a Fémáru-, Fegyver- és Gépgyár Rt. is egyike azoknak a nagy üzemeknek, amelyek alaposan megéreztek a világválság dekonjunkturájának hatásait. Az az átszervező munka, amely a Fegyvergyárnál lefolyt, viszont lehetővé tette, hogy a teljesen reorganizált vállalat egész sereg új gyártási ág bevezetésével munkásságát szélesebb bázisra helyezze és így ennél a nagyvállalatnál igen komoly fejlődési lehetőségek arányai bontakoznak ki. Ennek eredményét mutatja a vállalat 1936 évi mérlege is. Ha ez a mérleg 486 186 pengő veszteséggel is zárult, ennek ellenében a pénzügyi konszolidáció érdekében ugyanekkor 587,666 pengővel javadalmazták az értéksökkenési alapot, hogy így teremtsék meg a vállalat további modernizálásának és fokozódó teljesítőképességének feltételeit. A Fegyvergyár közgyűlése ugy határozott, hogy a veszteséget a tartalékalapból fedezik és amikor így az 505.659 pengős tartalékalap 19.471 pengőre csökkent le, ugyanakkor az értéksök-

kenési tartalékok 4,658.107 pengőre emelkedtek, és a vállalat további 285.560 pengőt is leírt.

A Fegyvergyár munkásságának növekedését mutatja, hogy a brutto üzemi nyereség immár 3.2 millióra emelkedett, amivel szemben a kiadások között a kamatok 1.2 millió tétele emelkedik ki. A Fegyvergyár 34.6 millió vagyonértékével szemben hitelezőinek követelése 21.73 millió. A mérleg ezzel szemben az ingatlanokat 6, a gépeket 9.25, a nyersanyagokat 9, a követeléseket, értékpapírokat és egyéb aktívákat 9.8 millióra értékeli. Feltétlenül bizonyos, hogy amikor a Fegyvergyár különböző gyártmányai nemcsak a belső piacon, hanem a külsőkön is fokozódó elterjedtségnek örvendenek és amikor ennek a nagyvállalatnak belső értéke valóban kiemelkedően nagy, akkor a gazdaság helyzet javulása magában rejti a Fegyvergyár aktivitásának teljes lehetőségét és a egyszerű nagyipari üzem teljes értékű kihasználásának feltételeit is.

BUCSINSZKY

KÁVÉHÁZ — ERNŐBET-KÖRÜL

Anglia és a Dunavölgye

Valahányszor a világpolitikában dunavölgyi államokról vagy országokról esik szó, nem gondolnak Németországra, pedig a Duna ottan ered, sőt Regensburg és Passen között hajózható is és élénk forgalom útja. De nem, vagy legfeljebb másodsorban gondolnak Jugoszláviára, Romániára és Bulgáriára, aminek az a magyarázata, hogy noha a Duna ezeken az országokon is keresztülfolyik és szintén élénk forgalom útvonala, mégis ezeknek az országoknak fő közlekedési iránya mégsem az, hanem az a tenger, amelynek partján ezek az országok fekszenek. Amint ugyanis még Németország esetében is a tengerparti fekvés a közlekedés irányára döntő körülmény és így Németország az Északi és Keleti tenger érdekszférájához tartozik elsősorban, úgy Jugoszláviát mindenekelőtt az Adriai tenger, Romániát és Bulgáriát pedig a Fekete tenger érdekszférájához kell számítani. Megmutatkozik azonban ez a csoportosítási különbség más irányban is. Németország már a nyugathoz tartozik és a nyugati nagyhatalmak egyike. Viszont Jugoszlávia, Románia és Bulgária a Balkánon fekszenek, tehát Európa Délkeletének részét alkotják. Így marad vissza mint igazi Középeurópa a Középduna völgye és annak három, minden tengertől elvágtott, régi kulturterülete, a mai Ausztria, Csehszlovákia és Magyarország. Amikor tehát dunavölgyi problémáról hallunk beszélni, erre a három országra kell elsősorban gondolni, mert világpolitikai értelemezésben csakugyan róluk is van elsősorban szó.

Miért érdekli olyan nagymértékben a világot és különösképpen Angliát ennek a Középdunavölgynek a sorsa? Amikor egy alkalommal Londonban a Magyar Revíziós Liga kiküldöttje az angol népszövetségi ligák uniójának egyik helyi csoportjában Magyarországról előadást tartott, az angol elnök szükségesnek tartotta megmagyarázni, hogy miért érdekli őket Magyarország ügye. A magyarázat rövid volt, de minden jelen és jelen nem levő angol számára egyaránt teljesen érthető. Így szólt az elnök magyarázata: „Because we are British”, vagyis azért érdekel minket Magyarország helyzete, mert mi britek vagyunk, vagyis egy világbirodalom polgárai. De a Középduna felé irányuló érdeklődésnek közelebbi magyarázatai is vannak és ez már nem szorítkozik kizárólag az angol érdeklődésre. Németország már azon az úton halad, hogy megint a háború előtti hatalmas, a világpolitikában számottevő birodalom legyen. A Balkán országok még ma is gyökökön viselik az évszázados török elnyomás elmaradottságának, kulturáltságának nyomait, amint Lengyelország is még sok tekintetben a cári orosz elnyomás emlékeit szenvedti, amiből most vannak fokról-fokra kiemelkedőben. Ezzel szemben Ausztria, Csehszlovákia és Magyarország a régi nagykulturájú monarchia feldarabolásából keletkezett csonkok, amelyek fejlődési lehetőségei semmi tekintetben sem nőttek, hanem csak csökkenhetnek a háború utáni új rendezés folytán. Már elmúlt az a háború utáni mámor, amikor a győztesek a monarchiában csak a középkor elavult maradványát látták, mint ahogy ez a vélemény még az oly páratlan *Encyclopaedia Britannica* megfelelő helyére is átszármazott. Ma már tudják, ha nyíltan nem is szívesen vallják be, hogy a monarchia feldarabolása nagy politikai és gazdaságpolitikai hiba volt s ennek a súlyos politikai hibának az áldozatait kell látniuk a három Középdunai ámban. Hogy pedig Ausztria és Magyarország gazdasági helyzetében mennyire *itt van az európai*

gazdasági bajok fészke, bizonyítja, hogy a népszövetségnek 1922-ben, illetve 1924-ben Ausztria és Magyarország pénzügyi megsegítésére kellett sietnie, 1931-ben pedig a világ pénzügyi válsága az osztrák Kreditanstalt összeomlásával robbant ki. Anglia és a világ többi hitelező országai Ausztriában és Magyarországon mint hitelezők is elsőrendűen érdekelve vannak, amikor tehát a Középduna országai között gazdasági közeledést igyekeznek létrehozni, akkor Csehszlovákiára is jogosan és helyesen nyomást is akarnak gyakorolni, hogy Ausztria és Magyarország gazdasági megerősödését szolgáló külkereskedelmi politikát kövessen.

A Középdunavölgye három országa gazdasági helyzetének legújabb alakulását és kétségtelen javulását egymással párhuzamba állítva a következő adatok teszik szemléletessé. Az *osztrák rendes költségvetés* 1929 óta először 1936-ban végződött felesleggel 2.6 millió schilling értékben. Ezt a felesleget a rendkívüli kiadások 35.6 millió schilling összegű beruházásokkal egy 33 milliós deficitte változtatták, amint az 1937. évi költségvetés is egy 145.4 millió schillinges deficittel zárul, amiből azonban megtakarításokkal és új adóbevételekkel 39.4 milliót fedeznek, 12 milliót pedig a postától felvett kölcsönnel, végül 94 milliót egy belső beruházási kölcsönből fedeznek. Ez a beruházási kölcsön ez év februárjában már kibocsátásra is került és a 180 millió schillinges névérték után az osztrák kormánynak 158 milliós bevétel eredményezett, amiből a fenti 94 milliós beruházás fedezésén kívül 54 millió értékű kincstári váltót váltottak vissza és 10 milliót helyhatóságok rendelkezésére bocsátottak. Az osztrák államadósság jelenleg 3924 millió schillinget tesz ki, amiből 2209 millió belföldi adósság, míg az 1715 milliós külföldi adósságból a túlnyomórész kötvénnyadósság. A hitelező országok nagyobb pénzleértékelése folytán csökkent a korábbi osztrák államadósság és egy másik része külföldiektől belföldi kézre került. Azonkívül a belföldi államadósság egyébként is emelkedett. Legjobban mutatja ezt, hogy amíg még 1933-ban 113.7 millió évi kamatfizetési kötelezettségből 89.2 millió volt a külföldi és 24.5 millió a belföldi fizetés, addig most 118.9 millióból 60.4 millió megy külföldre és 58.5 belföldre. Kamatra és törlesztésre együtt pedig 1933-ban még 238.1 milliót kellett évente fizetni, most pedig már csak 226.7 milliót.

Magyarországon a folyó évi 75.6 millió pengős deficit a következő évre 67.9 millióra csökken. A folyó rendkívüli kiadások összege a mezőgazdasági segélyalap 51 milliójával 78 millió pengő, ami a következő évre mintegy hatvan százalékkal nő meg, közte a beruházások 27 millióról 46 millióra emelkednek. A transzferalapból kölcsönvett összeg 55.5 millió pengő volt, a nemzeti banktól a mezőgazdaság megsegítésére kölcsönvett összeg pedig 64.6 millió. A hitelező országok pénzleértékelései a fundált államadósságot 120 millióval 98.2 millióra csökkentették, míg a függő adósság 724.2 millió pengőt tesz ki. Ez utóbbiból külföldieket illet 332.3 millió, belföldiek kezén pedig 391.9 millió pengő van, aránylag nagy tehát még mindig a külföldi hányad.

Csehszlovákiának nincs érdemleges külföldi adóssága. A cseh koronát kétszer devalválták, legutóbb tavaly szeptemberben 10 százalékkal. Ugyanakkor 330 millió cseh korona kölcsönt vettek fel Svájcban, hogy a pillanatnyilag fedezetlen importszükségletet biztosítsák és a 2.5 milliárd cseh jegy-

bankfedezetet a kiáramlás ellen megvédjék. Időközben a cseh exportnehézségek megszűntek és így remélik, hogy 1937 folyamán nemcsak az importszükséglet fog simán fedezetet találni, hanem a svájci kölcsönt is visszafizethetnek. Sajátságos módon Csehszlovákia már nemcsak iparcikkeket és cukrot, hanem búzát is exportál. A cseh kivitel gondosan elkerüli a devizagazdálkodásos országokat és elsősorban a nyugati hitelező országok felé irányul.

Mindhárom ország külkereskedelmi mérlege *jelentékeny javulást* tüntet fel az előző évekkel szemben. Ausztria külkereskedelmi mérlege ugyan most is deficitet mutat, de ezt az idegenforgalom ellensúlyozza, a 1932. évi 51 millió schillinges deficit azonban 1936–1937 folyamán leesett a felére. Magyarországon 1932-ben még átlag havi 1 millió pengős kiviteli többletet találunk, de 1937 első negyedében már 17 milliót. Csehszlovákiában pedig az

1932. évi 12 milliós havi átlagos behozatali többlettel szemben 1937 első negyedében átlag havi 18 millió koronás kiviteli többlet mutatkozik. A további fejlődés az egymás közt való nagyobb forgalom irányában elsősorban a magyar devizapolitika lehetőségein és a nemrégiben lefolytatott londoni és párisi megbeszéléseink eredményeképpen lehetségessé váló szabadabb nemzetközi forgalmon múlik, mert a három ország közül egyelőre Magyarország még abban a kényszerhelyzetben van, hogy devizakényszer-gazdálkodást folytasson, míg Ausztria és Csehszlovákia már a legtöbb vonatkozásban élvezhetik a szabadabb devizapolitika előnyeit. Magyarország a magyar devizapolitika és középdunavölgyi gazdasági közeledés szempontjából tehát *itt van Anglia legutóbbi kezdeményező beavatkozásának és az ezt követően Londonban és Párisban folytatott pénzügyi és gazdasági tárgyalásoknak legfőbb jelentősége.*

Fabinyi és Imrédy nagy sikerét jelentik a londoni megállapodások

Fabinyi Tihamér és Imrédy Béla egyformán büszkék lehetnek a sikerre: a londoni megállapodások nagyjelentőségűek, mert nemcsak az adósságrendezés komoly tényét jelentik sok vonatkozásban és nemcsak három évre sokirányú bizonyosságot eredményeznek a magyar pénzügyi élet számára, hanem alapul szolgálnak az egész londoni adósságrendezésre is. Amikor a világválság ránkzudult és amikor a bankzárlatot el kellett rendelni, itt állottunk pénzügyi viszonyok egész káoszával és a nyílt és hosszú lejáratú adósságok olyan terheléssel, amelyek egész gazdasági életünk számára végzetes sorsot ígértek. Ha az utolsó években immár a pénzügyi helyzet javulásának komoly tényeit tapasztalhatjuk is, a londoni tárgyalások eredményei nyújtják számunkra a pénzügyi kibontakozásnak azt a teljes lehetőségét, amelynek előbb-utóbb el kell következnie. Ha még nem is túlságos optimizmussal nézzük Roosewelt és Van Zeeland törekvését az újabb világgazdasági konferencia összehívására vonatkozólag, ha egyelőre még a nemzetközi politika problémái csak a megoldás útjára közelednek is, előbb-utóbb ki fog alakulni az a helyzet, amikor a nemzetközi pénzügyi élet normális lehetőségei már kibontakozhatnak és éppen ekkor lesz számunkra fontos az a bázis, amelyet a londoni megállapodások jelent.

A londoni megállapodások bizalmi váltót jelentenek Magyarországi számára és meggyőződésünk, hogy igérvényei annak is, hogy *maiban, amikor a nemzetközi pénzpiac lehetőségei kialakulnak, a magunk hitelkivánságaival jogos partnerként léphetünk fel.* A belső piacon igen sok szempontból jelentős mindaz, amit a londoni megállapodások eredményeznek, mert egyszerűsíti a transzfer-kérdést, megnyugvást jelentenek a devizaelátás legfontosabb problémáit illetőleg és mert alapul szolgálnak további megegyezésekre és tárgyalásokra is. Feltétlenül bizonyos, hogy Fabinyi Tihamér szilárd tárgyalási módszere, nagy jogtudása és nyíltsága, valamint Imrédy Béla kiemelkedő pénzügyi tudása és koncepciójának alapos elképzelése nagymértékben hozzájárult a londoni tárgyalások sikeréhez. Amikor *A Pénzvilág* a tavasszal igen részletesen és alaposan ismertette a magyar devizapolitika útját az utolsó évek alatt, már akkor kifejtettük, hogy *ez a céltudatos és forradalmilag új devizapolitika és*

a Nemzeti Bank egész pénzpolitikája az alapja külföldi adósságaink rendezésének. A sikeres devizapolitika tette lehetővé az adósságrendezés sikerét is, mert a siker lényege, legnagyobb jelentősége mégis csak az, hogy *három esztendőre bizonyosságot ad* és hogy egyúttal a magyar pénzügyi gazdálkodás és egészségügyi szervezet elismerését is biztosította olyan fontos pozícióban, mint London és ezenkívül azokban az államokban is, amelyek a londoni megállapodáshoz csatlakoztak. Nem lehet közömbös számunkra az angol pénzpiac véleménye a magyar helyzetről és amikor ez a vélemény ebben az adósságrendezési megoldásban nyilatkozott meg, akkor ezt mindezekfölött a legnagyobb sikernek kell tekintenünk.

Mi lesz a tűzifával?

A tűzifa-kérdést most már a legalaposabban megoldották. Most már az a helyzet, hogy vannak rendeletek, vannak lebonyolítószervek, van egy alapszervezet, amelyben mindenki benne van, aki csak él és aki nincs is benne, az is benne lesz majd, a kérdés a legalaposabban elintéződött: szervezet is van, fa is van, az erdőbirtokosok is lassankint megegyeznek egymásközt, vagy még inkább a nagy fakeskedőkkel, a fanagykereskedők is megbékelnek, a faboltosok is megkapják majd a maguk jutalékát, csak éppen a fogyasztó fogja drágábban megfizetni a fa árát.

Villon, a költő, júliusban írta meg egyszer négy évszázaddal ezelőtt híres versét, amelynek ez a refrainja: *Am hol van a tavalyi hó?* A tavalyi hó már elolvadt, a fák szépen megnöttek az erdőben, csak éppen a tavalyi fáarak nem maradnak meg, azok szépen emelkednek. Egyelőre így nyáron nem is mutatkozik túlságosan nehéznek a fakérdés, de hát Babits megírta ismert versét: *Herceg, megjön a tél is...* Ha majd a tél megjön, akkor derül ki igazán, milyen bajokat hozott a faár emelése és hogy a tűzifaellátás problémáját mindenképpen meg lehet oldani, csak éppen rosszul nem.

Annyi bizonyos, hogy azok a vállalatok, különösen fanagykereskedők, akik egymás között való áráz harcban ezt az egész zűrzavart előidéztek és akik egymásra lícitáltak a faár emelésénél, ma már maguk akarják garantálni, hogy tovább nem emelkednek az árak. Amikor a fák nem nőhetnek az égis, akkor ezt a faárakat sem csinálhatják. Az új szervezet meg fogja tanulni, hogy fogyasztó is van a világban.

BIZTOSÍTÁS

Döntő tárgyalások a biztosító-vállalatok sorsáról

A biztosítási piacon olyan nagy élénkség már régen nem volt, mint az utolsó hetekben és különösen július első napjai óta. Amikor Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminiszter Londonból hazaérkezett, kezdte mélyebben tanulmányozni mindazokat a kérdéseket, amelyek a Phönix Élelbiztosító válságával és az ennek nyomán kialakult díjtartalék-problémával összefüggének. A pénzügyminiszter ezekben a kérdésekben még a nyár folyamán döntő elhatározásra kíván jutni és ugyanekkor természetesen megoldásra kerülnek az egyéb problémák is, amelyek egys biztosítótársaságok sorsával kapcsolatosak. A tárgyalások: biztosítótársaságok között állandóan folynak. Megállapodás mindezekig semmiféle irányban nem történt, csak kü-

lönböző tervek merültek fel, amelyek még sokkal ellentétesebbek, semhogy bármely irányban végleges elhatározások történhettek volna. Előtérben áll a Phönix-Unitas probléma megoldása és ezzel egyidejűleg folynak a tárgyalások a Magyar-Hollandi Biztosító problémájáról is. Több kisebb biztosítónak sorsa és a velük való tranzakció lebonyolítása is maguknak a legfontosabb tárgyalásoknak eredményével kapcsolatos, mert nyilvánvalóan érvényesülni fog az a felfogás, hogy a nagy biztosítótársaságok pozíciója között bizonyos egyensúlyi helyzet alakuljon ki. Amíg tehát a tárgyalások konkrét eredményeket nem hoznak, mindaddig a különböző tervek csak elgondolásoknak és megoldási szándékoknak tekinthetők.

A Phönixnél a díjak 80 százaléka folyik be

A Phönix Élelbiztosító Társaság helyzete matematikailag immár tisztázódott. A biztosítási állomány felvétele, illetve a díjtartalékokterhek kiszámítása még a fokozott munka mellett is több mint egy évig tartott és most már a pénzügyminiszter megbízható adatok birtokában lévén, meghozhatja a döntését a magyarországi állomány lebonyolítására. Az eredmények szerint egy év alatt a Moritz István vezetéke alatt folytatott munkálatoknak az a látható képe, hogy a Phönix inkasszója kifogástalanul fo-

lyik, mert a díjakból peres eljárás igénybevétele nélkül mintegy nyolcvan százalék folyik be és így lett lehetséges, hogy a társaság a befolyó díjakból teljes száz százalékig kiegyenlíthette a díjtartalék szükségletét. Ez a takarékos üzletvezetés és a tisztviselői igények nagyrésztének kielégítése lehetővé fogja tenni, hogy amint a Phönixnél az esedékességek és lejáratok ideje megkezdődik, az összes igényeknek minden fennakadás nélkül eleget tudnak majd tenni, ami valóban közérdek is volna.

A Foncière közgyűlése

A Foncière Általános Biztosító Intézet 72-ik évi rendes közgyűlésén Éber Antal dr. udvari tanácsos elnökölt. Az elnök — napirend előtt — Janovitz József ügyvezető igazgató munkásságának 50-ik évfordulója alkalmából — az igazgatóság legnagyobb elismerésének nyilvánítása mellett, — klasszikus szavakkal emlékezett meg a jubiláns elévülhetetlen érdemeiről. Ezekután a közgyűlés az előterjesztett mérleget jóváhagyta és elhatározott, hogy az elért nyereségből 3 pengő osztalék fizetessék az előző évi 2.50 pengővel szemben. A közgyűlés az igazgatóság új tagjaivá választotta Erdős Aladár m. kir. kormányfőtanácsost, Grecsák Richárd dr. országgyűlési képviselőt, Hunyady Ferenc országgyűlési képviselőt, Janovitz József ügyvezető igazgatót, Karátson Antal dr. ny. min. tanácsos igazgatót és Ráday Gedeon gróf ny. belügyminisztert. A felügyelőbizottság elnökévé Takách Tolva József gróf ny. altábornagy, országgyűlési képviselő, annak új tagjává pedig Mikecz Károly dr. igazgató választott meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Janovitz József eddigi ügyvezető igazgatóra a zadminisztrateur délégué tisztisége ruháztatott, Kun Károly pedig az intézet vezérigazgatójává neveztetett ki. Janovitz József és Kun Károly kitüntetése egyformán örömet kelt, mert nemcsak a biztosítási ügynek, hanem a magyar gazdasági életnek is kitünőségei. Janovitz Józsefet különben bevásárltják az Adria trieszti központjának igazgatóságába is, ami azért jelentős, mert az anyavállalat igazgatóságában csak olasz igazgatósági tagok foglaltak eddig helyet. Kun Károly vezérigazgató kinevezése pedig azt jelenti, hogy az Adria trieszti vezetősége a legnagyobb mértékben értékeli tehetségét és tudását.

Az Angol elemi nagy eredményei

Az Angol-Elemi Biztosító rt. egyike a nagy angol biztosító vállalatoknak, amelynek magyarországi fiókja a kitűnő Fruchter Lajos vezérigazgatásával igen jelentős pozíciót tölt be a magyar piacon. A londoni központ most tette közé mérlegét, amely szerint a társaság összvagyon 32,332.920 shilling. Az 1,245.610 shillingre rúgó tiszta nyereségből részvényenkénti 30 shilling szétosztását határozták el, mint a múlt évben, továbbá az igazgatósági tanács részére 152.280 shilling kifizetését szavazták meg. A fennmaradó összeget részint a tőketartalékba és a tüzbiztosítási kiegészítő tartalékba helyezték, másrészt pedig új számlára vezették elő. A társaság összdíjbevétele az elmúlt üzletévben 18,725.000 shillinget tett ki, míg a károk kifizetésére 7,670.000 shillinget fordítottak.

Anglo-Danubian Lloyd

Az Anglo-Danubian Lloyd bécsi központja most tette közé mérlegét, amely 53,513 schilling nyereséget mutat ki. A magyarországi igazgatóság mérlege viszont 7405 pengő nyereséget számol el és a mérlegszámla főösszege 459.763 pengő. Az Anglo-Danubian nálunk az utóbbi időben főleg tüzbiztosítással foglalkozott, most azonban erőteljesen vette fel a betegbiztosítási ágazat folytatását is és a szanatórium-biztosítás területén igen jelentős eredményeket ért el. A magyarországi üzlet fejlesztését erősen lehetővé teszi Rudas Endre ügyvezető igazgató aktivitása és az a komoly munka, amely az intézet ügyfélszerzésénél megnyilatkozik.

Providentia

A Providentia nagyot fejlődött, kerekei állandóan növekszenek, üzletének terjedelmé egyre inkább gyarapodik, hiszen nemcsak a Phönix Általános üzletkörét vette át, hanem tevékenységével nagymértékben foglalt el jelentős pozíciót a biztosítópiacon. A Providentia most költözik át Egyetem-utcai palotájába, az új helyiségben még jobban ki tud majd bontakozni tevékenysége és jelentősége, amelynek legnagyobb súlya abban van, hogy ez a biztosító a Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége és hogy így valóban reális erők állanak mögötte. A magyar biztosítási vállalatok problémája, elsősorban a tartalék-kérdés, azon is múlik, vajon milyen erők állnak valamely biztosítótársaság mögött és éppen ezért lehet hinni, hogy a Providentia a magja és alapja lesz egy olyan biztosítási konszernnek, amely a Hitelbank égisze alatt nagy eredményekkel, mert egyúttal nagy biztonsággal is tud dolgozni. A Providentia számára ezt a lehetőséget nyújtja az is, hogy vezetése kitűnő kezekben van és hogy olyan kitűnő biztosítási szakember áll az élén, mint Menczer Oszkár vezérigazgató.

A Providentia 1936. évi mérlegének adataiban még nem mutatkozik ki teljesen a fejlődés minden adata, hiszen a Phönix Általánost a Providentia csak

szeptember elsején vette át. Az igazgatóság jelentése szerint a díjtöbblet máris kerekén 600.000 pengővel, azaz a tavaly kimutatott teljes kárbiztosítási díjbevételek 33 százalékaival növelte meg a Providentia 1936. évi kárbiztosítási díjbevételeit. Ettől függetlenül az életbiztosítási ágazatban is 40.000 pengő (a tavalyi díjbevétel 7.5 százaléka kitevő) díjbevételei szaporodás mutatkozik, úgyhogy az intézet által az 1936. évben elért teljes díjbevétel is már közeljár a 3 millióhoz. Az igazgatósági jelentés azt is megemlíti, hogy a Phönix Általános Biztosító Társaságtól átvett (illetve kormányrendeletileg máris a Providentiára átruházott) teljes díjállomány csak az 1937. évi üzleteredményben fog mutatkozni aszerint, amint az egyes biztosítók az 1937. év folyamán esedékessé válva, fokozatosan beolvaszthatnak a Providentia állományába. Az 1936. évben elért nyereség a kárbiztosítási ágazatokban 104.032.26 pengőt tesz ki, mellyel szemben áll az életosztály 16.400.33 pengő vesztesége, úgyhogy végeredményben 87.631.93 pengő tiszta nyereség mutatkozik a tavaly kimutatott 80.362.80 pengő tiszta nyereséggel szemben. A nyereségből 2.50 pengős osztalékot fizet az intézet, amely tartalékalapjait az év során több mint 120.000 pengővel növelte.

Astra

Az Astra Biztosító a magyar piacon még egész fiatal, hiszen az olasz alapítású intézet nagyobb működést csak 1935-ben kezdett, de nagy aktivitás és erő jellemzi a vállalatot, amit elsősorban annak a lendületes tevékenységnek köszönhet, amellyel Rikher László vezérigazgató irányítja a vállalatot. Fiatalság és duzzadó erő jellemzi ezt az intézetet, amely 1936-ban is üzleti terjedelmét másfélszeresére emelte. Ez teszi természetessé, hogy az intézet olasz részvényesei a legnagyobb bizalommal viselkedjenek a magyar vállalat iránt és annak további fejlesztésére törekcszenek.

Az Astra mérlegadatai szerint díjbevétele közel 200.000 pengős emelkedéssel elérte a 615.000 pengőt, amelyből saját számlán az életágazatban 147.767, a kárágazatban 262.242, összesen 410.009 pengőt tartott meg. Károkra az elemi ágazatban 90.727 pengőt, az életágazat-

ban 13.572 pengőt fizetett ki, tehát a kárártány rendkívül kedvezően alakult. Az évi pénzügyforgalom 733.339 pengőre emelkedett, míg üzletviteli költségekre és adókra a vállalat 295.884 pengőt költött. A tartalékok szempontjából jelentős, hogy az Astra komolyan emelte díjtartalékait, amelyek összege az életágazatban saját számlán 98.000 pengőre nőtt az előző évi 69.000 pengőről. Az életjáradékokat a vállalat az életbiztosítási kötvényekre folyósított 11.715 pengő kölcsönösszegeen kívül teljes egészében készpénzzel, illetve bankbetétekkel fedezi, pénzkészlete pedig bankbetéteivel együtt több mint 300.000 pengő, ami az intézet mobilitásának bizonyossága. Amikor az elmúlt évben az Astra egymillió pengős alaptőkéje is teljesen befizetődött, az intézet erői komoly munkája számára csak fokozódtak.

Anker

Az Anker Általános Biztosító szerepe igen megnőtt és különösen megnövekedett nemcsak Ausztriában, hanem a magyar piacon is a Phönix összeomlása után. Az Anker mögött olyan hatalmas intézet áll, mint a Schweizerische Rückversicherung Gesellschaft, amely Európa egyik legnagyobb biztosítótársasága. Amióta a Münchener Rückversicherung az osztrák és magyar piacra mindjobban livonul, nagyon öröndetes a svájci intézet előnyomulása a viszontbiztosítás területén, mert ez a nagy intézet a maga biztos tevékenységével bizonyos komoly egyensúlyozási szerepet is betölt.

Azok az erők, amelyek a bécsi Anker mögött állnak, érvényesülnék a magyarországi fiók tevékenységében is. A bécsi Ankernek 110.000 életbiztosítási kötvénye van, egyetlen évben 72 millió schilling produkciót ért el, ingatlanainak értéke 37.8 millió, életbiztosítási díjtartaléka 111.5 millió és garanciális tőkének összege 125 millió schilling. Mindez nagyon komoly érték és ugyancsak ez a fejlődés mutatkozik a magyarországi Ankernél is. Az Anker élén nálunk olyan tehetséges férfi áll, mint Waldner Róbert, aki valóban kitűnő biztosítási szakember. Így érte el a magyar Anker konszern, hogy a Turul átvételével és a POB elemi üzleteinek átvételével, egyik legjelentősebb tényezője a biztosítási fizletnek és magyarországi díjbevétele megköveteli az 5 millió pengőt. Érthető, hogy a bécsi központ közgyűlése is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a magyarországi üzlet vezetéséről és az itt lebonyolított tranzakciók eredményeiről.

Az Anker különben a Pénzügyintézetek

Országos Biztosítójával egyéb kapcsolatok is teremt. Ezt látszik mutatni, hogy Bálint Leó, a Phönix volt igazgatója, aki most az Anker státusába tartozik, az Anker megbízásából működik a FÖB-nál, mint igazgató. A POB tevékenysége a tranzakciók folytán további üdvösséggel folyik és előreláthatólag a vállalat még a nyár folyamán alaptőke-emelést is hajt végre.

Magyar Hites Könyv- vizsgálók Egyesülete

Kaptuk és adjuk a következő levelet:

Mélyen tisztelt Főszerkeztő Ur!

Idei egyesületi évünk befejezése alkalomával engedje meg Főszerkeztő Ur, hogy hálásan megköszönjük azt a támogatást, amellyel közérdekű munkánkat a múltban is támogatni szíves volt és kérjük, hogy jóindulatát Egyesületünk nemességre tekintettel szemben a jövőre is megtartani szíveskedjék.

Teljes tisztelettel:

Magyar Hites Könyvvizsgálók Egyesülete

Konkoly Thege Pál
főtítkár.

C•O•R•D•A•T•I•C

VÁSÁROLJON
SZERENCSESZÁMOT
AZ ÚJ OSZTÁLYSORJÁTÉKRA
VILÉZ TÓTH TIHAMÉR dr.
FŐÁRUSITÓRÁL
V., RUDOLF TÉR 6. TEL.: 11-7-18.

Akik kerestek és akik ráfizettek Vállalatok mérleglittel

Nyereség

mutatkozott az 1936. év mérlegében

különböző vállalatoknál:

Remington Írógép Rt. 4670 (de még régi veszteség 879.884),
Kodény Majolika Kályhagyár Rt. 2950,
Aczél Zsigmond Vaskereskedelmi Rt. 206,
Magyar Építő Rt., a Ganz érdekelt-sége, 2179 (de még régi veszteség 74.531),
E-mail Vas- és Zománcáru Kereskedelmi Rt. 1394 (de még régi veszteség 9575),
Százam Könyvkereskedelmi és Könyvkiadó Rt. 1156 (de még régi veszteség 15.30%),
Konzum Ruházati Rt. 10.112,
Honszeretet Gazdasági Szövetkezet 3538,
Papírművek Rt. 269,
Magyar Egyiptomi Kereskedelmi Rt. 19.306,
Debreceni Helyi Vasut Rt. 13.337,
Debrecen-Füzesabony-Ohat Polgári HÉV 41.798,
Sellerue Szálloda Rt. 4511,
Dunaharaszti Villamosművek Rt. 357 (de még régi veszteség 18.676),
Debrecen-Hajdunánási Vasut Rt. 34.552,
Magyar Húsiparosok Szövetkezete 6649,
Haitvani Növénynevelő Rt. 1651,
Gibárti Elektromos Művek Rt. 15.502,
Mótor és Autókerék Rt. 12.648 (de még régi veszteség 36.845),
Bacchus Borkereskedelmi Rt. 9435,
Minerva Papírkereskedelmi Rt. 5725,
Magyar Vegypapír és Papírneműgyár Rt. 6256,
Habitus Ruházati Rt. 6247,
Kefe és Ecsetáru Rt. 11.467,
Colonus Kereskedelmi Rt. 22.804,
Pécségházmezei Mezőgazdasági és Kenderipari Rt. 99.375 (de még régi veszteség 420.782),
Süss Nándor Precíziós Mechanikai és Optikai Intézet Rt. 103.321,
Lyra Hangszerkereskedelmi Rt. 7835,
Marvel Illatszergyár Rt. 1857,
Astoria Automobilgyár és Kereskedelmi Rt. 317,
Kőbányai Sertéskereskedők Zsiradék és Szappangyár Szövetkezete 62,
Kosár és Fonottbutor Ipar Rt. 398,
Nemes Oszkár Lada- és Faipari Rt. 15.565,
Budapesti Új Lóversenypálya-Építő Rt. 3107,
Trustee Bank Rt. 438,
Soliditit Betonépítő Rt. 3271 (de még régi veszteség 10.416),
Rekord Könyvkereskedelmi, Ipari és Gazdasági Rt. 14.056,
Winter Hermann Rt. 48.536,
Lágymányosi Fa- és Szénkereskedelmi Rt. 5468,
Putnoki Építőanyag-Ipar Rt. 1981,
Resch Ferenc Olympia Bőrgyára Rt. 9978,
Hungária Magyar Üdítőital Rt. 125,
Építőipar Rt. 28.293,
Lignum Rt. 505,
Gárdos és Grün Faárusító Rt. 875,
Szőrmekonfekció és Bőripari Szövetkezet 233,
Helvetia Szőlőtermelő és Értékesítő Rt. 6121,
Ruhakonfekció Kereskedelmi és Ipari rt., azelőtt Rosenthal H. utóda, 38.457,
Beiersdorf Vegyészeti Gyár Rt. 5794 (de még régi veszteség 8705),
Budapest Viszontbiztosító Rt., a Gazdák Biztosítójának érdekeltisége, 8300,
Kann és Heller Rt. 3865 (de még régi veszteség 9668),
Praczió Szerszám és Gépgyár Rt. 2902,
Budapesti Zsolnay-féle Porcellán Fabencgyár Rt. 82.283,
New-York Kávéház Rt. 28.508 (de még régi veszteség 39.769),
Riviera Szanatórium és Szálloda Rt. 761,

Budapesti Butorszövet és Szőnyeggyár Rt. 7994 (de még régi veszteség 33.307),
Lyon Szappan és Vegyészeti Gyár Rt. 158,
Budapest-Zsámbékvidéki Közlekedési Vállalat KFT 5460,
Közlekedési Vállalat KFT 69,
Fischer Simon és Társai Rt. Utóda Rt. 5927,
Fattinger és Társa Rt. budapesti fióktelepe 22.121,
Kecskeméti Gépgyár Rt. 10.492,
Magyar Ágytollgyár Rt. 3724,
Budapesti Faipari Rt. 4999,
Magyar Növénynevelő Rt. 1104,
Magyar Borértékesítő Rt. 697,
Korona Kenyér és Tésztaárugyár Rt. 56.556,
Fonalkereskedelmi Rt. 1965,
L. C. H. Lakkgár Rt. 13.009 (de még régi veszteség 9718),
Büchler és Társa Bunküzlet Rt. 9817,
Salzmann és Társa Rt. 17.191,
Délmagyarországi Gazdatárház Szövetkezet 1891,
Savoly Illatsz. és Pipereszappan Gyára 470,
Waldmann Ferenc Papírgyárak Lera-kata és Nagykereskedelmi Rt. 37.440,
Fonalkikészítő Rt. 4678,

ingatlanvállalatoknál:

Kertvárosi Társasház Szövetkezet 222,
V., Sziget-utca 9. sz. Ház Rt. (még egy Szinyei-Merse-utcai ház tulajdonsa is) 13,
Stella Építő és Ingatlanforgalmi Rt. 878,
Esplanade Ingatlan Rt. 3768,
Hortus Városi és Mezőgazdasági Ingatlan Szövetkezet 2232,
Belvárosi Áruház-Építő Rt. 10.883 (de még régi veszteség 179.266),
Telekközvetítő és Ingatlanforgalmi Rt. 549 (de még régi veszteség 18.526),
Terézvárosi Ingatlan Rt. 1242,
Hársfa-utcai Bérház Rt. 2645,
Ingatlanforgalmi és Építési Vállalat Rt. 1652,
Budapest IV., Bástya-utca 17. sz. Bérház Rt. 1482 pengő.

Veszteség

mutatkozott az 1936. év mérlegében a különböző vállalatoknál:

Dávid és Kertész Kazán és Gépgyár Rt. 504 (és régi veszteség 28.923),
Magyar Vadkiviteli Vállalat Rt. 6955,
Bácsbokodi Hengermalom és Szárítótelepek 11.079,
Kodak Ltd. Budapesti Fiókja 18.717,
Kollerich Pál és Fiai Rt. 2487 (és régi veszteség 202.324),
Építési és Vállalkozási Rt. 20.600,
Ulmus Fakereskedelmi és Faipari Rt. 14.464,
Tohanza Áruforgalmi Rt. 14.400,
Húsnagyvágó Ipari és Termelő Szövetkezete 14.462,
Melocco Péter Cementáru és Építési Vállalat Rt. 360 (és régi veszteség 246.938),
Pesthidegkuti Téglá-, Mész- és Agyagipar Rt. 22.927,
Magyar Filmbeszerző Rt. 4217,
Herold Háztartási, Lakberendezési Cikkek és Kereskedelmi Vállalat 307 (és régi veszteség 41.049),
Geoindustria Mezőgazdasági Ipari és Kereskedelmi Rt. 39.956,
Hengernyomó és Papírkereskedelmi Rt. 1728 (és régi veszteség 20.106),
Royal Vas- és Csavarárugyár Rt. (azóta új tulajdonos vette át és a vállalatot beolvasták a Fuchs és Schlichter Rt.-be) 104.936,
Gessler Siegfried Rt. 322,
Hajduszoboszlói Földgáz Rt. 25.901,
Kollarit Műszaki Rt. 712 (és régi veszteség 32.517),
Ingatlanhitel és Kereskedelmi Rt. 87,
Sörösarnok Rt. 2242 (és régi veszteség 32.296),
Szódi Mezőgazdasági Rt. 7701,
Fundamentum Cementárugyár Építő és Anyagkereskedelmi Rt. 22.305 (és régi veszteség 18.974),

Grafika Gépkereskedelmi és Nyomda-berendezési Rt. 1040,
Automobil és Pneumatik Ipari és Kereskedelmi Rt. 7565,
Bondi Marton és Társai Rt. 41.752,
Kiházasítás Butor és Kelengyetermelő és Értékesítő Szövetkezet 2715,
Miskolci Versenyuszoda és Strandfürdő Rt. 11.897 (és régi veszteség 18.864),
Magneto Gépkereskedelmi és Műszaki Rt. 13.324,
Budapesti Butoriparosok Kereskedelmi Kt. 428,
Albana Kötszövőgyár Rt. 2899,
Affinéria Galvánintézet Rt. 12.523,
Dunakorzó Kávéház Rt. (és régi veszteség 12.845),
Aranka Gözmalom Rt. 71.814 (és régi veszteség 83.466),
Herkules Asztalosáru Gyár és Építőanyagkereskedelmi Rt. 6013,
Mátravidéki Szénbányák Rt. 12.879,
Arator Kereskedelmi Rt. 5317,
Munkaszervező Mérnöki és Építőipari Szövetkezet 4271,
Magyar Többtermelést Előmozdító Rt. 4537 (és régi veszteség 16.470),
Budapestvidéki Cementárugyár Rt. 17.375,
Albertfalvai Vízmű Rt. 4426,
Rómaifürdői Hajózási Vállalat KFT 3087,
Debrecen-Nyirbátonyi HÉV. Rt. 5395,
Világ Szekszárdi Mozgóképszínház Rt. 198,
Budapesti Papírgyár Rt. 18.989 (és régi veszteség 19.402),
Kereskedők Árubeszerző Szövetkezete (Brammerék, Mösmerék érdekeltisége) 48.435,
Váci-uti Kereskedelmi Rt. 17.825,
Cyklamen Sámontsits és Társa Virágkertet Rt. 9820,
Viktória Vegyészeti Művek Rt. 2388,
Magyar Katolikus Birtokosok Gazdasági Szövetkezete 1008,
Galitzenstein H. Rt. 5770 (és régi veszteség 135.812),
Budapesti Lószőrfonóda Rt. 21.785 (és régi veszteség 21.997),
Tapolcai Bánya Rt. 40.102,
Amerikai Cipő Rt. 373 (és régi veszteség 22.428),
Budapesti Polgári és Tisztviselői Be-tegsegítő Egyesület, mint Szövetkezet 32,
Szék és Faárugyár Rt. 9393,
Lapis Csempéző és Kőező Rt. 2232,
Hospitium Rt. 190,
Cyklop Garage Rt. 9808,
Rekord Szővőipari Kellékek Gyára 6014,
Magyar Katadyn Ipari Rt. 520 (és régi veszteség 29.869) pengő.
Cross Charles Utóda Rt. 380,
Mobil Fatermelő és Fakereskedelmi Rt. 1578,
Magyar Östermelők Beszerzési és Értékesítő Szövetkezete 47,
Kendő-, Szövött- és Kötöttárugyár Rt. 171.148,

ingatlanvállalatoknál:

Tranzakció Ingatlanforgalmi és Kereskedelmi Rt. 1351,
Országház-téri Házépítő Rt. 1020,
Erzsébetvárosi Ingatlan Rt. 13.773,
Kertész-utca 40-44 Házépítő Szövetkezet 1047 (és régi veszteség 56.984),
Lehel-utcai Bérház Rt. 1284 (és régi veszteség 47.416),
Budapesti Iroda és Üzletház Rt. 1110 (és régi veszteség 4610),
Cyklop Építő Rt. 61.003 (és régi veszteség 61.561),
Capitol Házkezelő Rt. 11.110,
Építetők Közgazdasági Részvénytársasága 21.722,
Telekértékesítő Rt. 61.084 (és régi veszteség 239.418),
Horthy Miklós-út 75. sz. Házzövetkezet 13,
Angyalföldi Építő Rt. 17.722,
Baumit Építő és Bérészvénytársaság 38.104 (és rég ivesztés 81.995),
Normális Ingatlan és Építő Rt. 3589,
Modern Bérház Rt. 2153,
Lágymányos Andor-utcai Családiház Építő Szövetkezet 2560,
Nyaralóépítő és Parcellázó Rt. 829,
Helvetia Építő és Ingatlan Rt. 39.695 (és régi veszteség 63.992),
Pax Házépítő Szövetkezet 559,
Budai Otthon Házépítő Szövetkezet 881 pengő.

A Pannónia

Báránbőrnemesítő

és Kereskedelmi Rt. érdemei igen jelentősek a magyar ipar területén, hiszen ez a vállalat fejlesztette részben naggyá a magyar szűcsipart és tette világmárkává a magyar báránbőrnemesítés készítményeit. A vállalat arányai igen jelentősek, 7,7 milliós mérlegfőösszeggel dolgozik, ingatlanainak, berendezéseinek értéke 1,47 millió, értékpapírosa és készpénzkészlete 0,25 millió, kinnlévősége 3,05 millió és árukészlete 2,93 millió, 1,5 millió alaptőke mellett tartalékainak összege 0,82 millió, 1936-ról 130.538 pengő nyereséget mutat ki a kitűnően vezetett vállalat, amelynek munkássága értékes ennek a fontos iparágaknak egész fejlődése szempontjából.

A Fejérmegyei Cukorgyár

a Leszámloló Bank nagy cukoripari érdekeltisége, 16,5 milliós vagyon mellett a gyár főtejezttsége mindössze 0,86 millió, nyilván elsősorban átmeneti tételek, viszont 3,75 milliós részvénytőke mellett a tartalékok összege megközelíti a 4,5 milliót. A vállalat gyártelepét 8,23 millióra, budapesti ingatlanát 0,8 millióra, földbirtokait 1,65 millióra értékeli, értékpapírosainak és készleteinek értéke 0,52 millió, készletei 1,55, kinnlévősége pedig 3,36 millió. Bruttó üzleteredménye 1,4 millió, kamatbevétele 124.632 pengő volt és 1936-ban 754.492 pengő nyereséget ért el.

A nagyobb textilvállalatok

közül a Soroksári Textilipar Rt. 1,5 millió alaptőke mellett 122.300 pengő nyereséget mutat ki. A Szentgotthárdi Selyemgyár Rt. első üzletévének eredménye 1 millió alaptőke mellett 115.642 pengő és ezenfelül még 27.557 pengő értékesítési alapot is teremtett a vállalat. A Pollák Hermann Fiai Rt. 2 millió pengő alaptőke mellett 71.164 pengő nyereséget mutat ki, viszont eredményesen növelte tartalékait is. A Merkur Szövő Rt. 0,6 millió alaptőke mellett 47.737 pengő nyereséget mutat ki. A Lóden Posztógyár Rt. 720.000 pengő alaptőke mellett 36.386 pengő haszonnal zárta mérlegét. A Magyar Konfekcióművek Rt. nyeresége 1 millió pengő alaptőke mellett 112.360 pengő. A Fischer Imre Kálap és Kalaptompgyár Rt. 150.000 alaptőke mellett 17.207 pengő nyereséget ért el.

A Trunkhahn Posztógyár

és Ruhagyár Rt. éveken át veszteséges volt. Vesztesége 1935 végén már 190.693 pengőre nőtt meg. 1936-ban azonban a gyár 28.070 pengő nyereséget ért el, s így veszteségegyenlege ezzel az összeggel csökkent, de ezután még 77.474 pengőt gyárberendezésének értékéből le is írt. A vállalat különben gyárberendezését 528.176 pengőre értékeli, készleteinek értéke 930.150, kinnlévősége 564.180, készpénze és értékpapírosa 33.546 pengő.

Az Ipari

Robbanóanyaggyár Rt.

1,500.000 pengős alaptőkéjét felülbélyegzi úgy, hogy az alaptőke 2,5 millió lesz. A vállalatnak ezenfelül 4,27 millió pengő tartalékalapja is van, 0,5 milliós segélyalapja, viszont hitelezőinek követelése 3,5 millió. 1936-ban 327.573 pengő nyereséget ért el a vállalat, amely ezután még értékesítési alapját 236.885 pengővel dotálta.

A Modiano

a szivarkapapír-gyárak között kétségtelenül a legnagyobb eredménnyel dolgozik. A gyárba mindössze 607.500 pengő tőkét fektettek bele és emellett az alaptőke mellett immár tizenöt esztendő alatt a mérleg szerint 2,03 milliós vagyon gyűlt össze, amelyre a hitelezők követelése mindössze 353.728 pengő. A Modiano üzleteredményét mutatja, hogy 1936-ban 179.282 pengőt keresett, vagyis alaptőkéjének közel 30 százalékát. Ehhez azonban hozzá kell még számítani, hogy ugyanakkor a nyitott tartalékokat is 18.000 pengővel növelték. A vállalat tehát feltétlenül nagy eredménnyel és igen nagy haszonkulccsal dolgozik, mint ahogy általában a cigarettapapír-gyártás jó üzletnek bizonyult.

Síófok

tudvalévöleg a *Balaton Gyógyfürdők és Nagyszállók Rt.* bérlete, amely az Ertl-fivérek tulajdona. A vállalat 360.000 pengő tőke befektetése mellett 441.242 pengő tartaléktőkét tud felmutatni és 18.742 pengő újabb leírás után a kimutatott nyereség 18.962 pengő. Ennek természetesen az az oka, hogy maga a részvénytársaság a fürdőüzemet egy másik alvállalatának adta bérbe és így az üzemért csak 37.000 pengő bérletet kap. A kimutatott nyereség legnagyobb részét is, 43.278 pengőt, mint ingatlan-üzleti nyereséget számolja el a nyereségszámla.

A Magnezit

közgyűlését most már Pozsonyban tartotta, minthogy ott van a vállalat székhelye és Pozsonyban is olvasztották be a mostani közgyűlésen a *Magnezit Ipar Rt.*-ba az *Általános Magnezitipar Rt.*-t. A Magnezit alaptőkéje így 10.35 millió csekkorona lett, a múlt év nyeresége pedig 3.43 millió csekkorona, amiből 50 csekkoronás osztalékot fizetnek. A magyarországi fióktelep viszont igen eredményesen munkálkodik, mert 1936-ban 337.724 pengő nyereséget ért el, ami nagyon komoly eredmény, még a nagy iparvállalatok haszoneredményeihez viszonyítva is.

Az Izsák József Rt.

egyre inkább terjeszti üzemét, fiókjai száma folyton növekedik, új és új gyártási, de egyttal árusítási ágakat is vezet be. Az Izsák Rt.-ban tudvalévöleg a Kammer-konzern is érdekelve vas és az igazgatóságba most *Kienast Ferenc* svájci főkonzult is bevásárolt. 300.000 pengő alaptőkéje mellett a vállalat az idén alaptőkéjé 63.000 pengővel 219.300 pengőre emelte fel, értékesítési tartalékát 38.028 pengőre növelte, 10.060 pengőt leírt és még így is 82.112 pengő nyereséget mutatott ki.

A nagy szállítóvállalatok

közül az *Intercontinentale Szállítmányozási és Közlekedési Rt.*, ezelőtt *Hoffmann S. és V.* még mindig kiemelkedik arányaiban. A régi Magyarországnak és a monarchiának ez volt egyik legnagyobb szállítványozási vállalata, amely *Behmann* Alfonz vezérigazgató, továbbá *Pártos Béla* és *Hoffer Sándor* igazgató vezetése mellett igen nagy eredménnyel dolgozik. Ezt igazolja, hogy a vállalat 1.5 millió szállítási hitelt nyújt ma is feleinek és igen nagy forgalmat bonyolít le. 1936-ban 29.178 pengő nyereséget ért el az *Intercontinentale*. A *Schenker és Társai Nemzetközi Szállítványozási Rt.*, amelyet olyan kitűnő szakember vezet, mint *Sonnenberg Marcel*, 2.4 millió pengő szállítási hitelt nyújtott feleinek és igen tevékeny munkásságával 62.162 pengő nyereséget ért el. A szállítási vállalat helyzete feltétlenül függ a gazdasági helyzet javulásától, különösen pedig a kereskedelem fokozottabb tevékenységétől.

A Globus

Nyomdai Műintézet Rt. 3.6 milliós vagyont mutat ki, amire csupán 0.67 millió kötelezettsége van. Ezzel szemben kinnlévősége 472.081 pengő, közel 30.000 pengővel kevesebb, mint az előző évben. Kérdés; vajjon adósságokat törlesztettek-e, avagy a Globus — igen helyesen — megfelelő leírásokat eszközölt volna-e azokból a kinnlévőségekből, amelyek egyes lapvállalatoknál állanak fenn. Kétségtelen különben, hogy az adósok ételének összege alapos cáfolata azoknak a legendáknak, amelyek egyes napilapoknak a nyomdaiparnál fennálló adósságairól elterjedtek. A Globus különben az elmúlt évben 120.000 pengő újabb beruházást eszközölt, értékesítési tartalékát 85.000 pengővel, tartalékállományát 7000 pengővel növelte. A Globus ingatlan- és gyárberendezésének 2.75 millió értékével szemben a vállalatnak 0.75 millió alaptőkéje mellett 2.017.000 pengő tartaléka van immár. 1936-ról különben a nyomda 59.207 pengő nyereséget mutat ki.

A Dr. Miklós

Gyógynövénykereskedés

rt. tudvalévöleg az őse, az alapja, a feltehetőleg is az úgynevezett kamilla-kartellnek, mint ahogy *Miklós Gyula* dr. kétségtelenül ennek a kamilla-ügynek mestere. Az ő vállalata volt az *Unio Szekfü*-kiviteli KFT gerince és természetes, hogy a Hangya is Miklós Gyula munkásságának igénybevételével bonyolítja le a kamilla-ügyleteket. Miklós vállalata most tette közzé mérlegét, amelyben a részvénytársaság 1937 március végén zárja le üzemét. Eszerint Miklós vállalata 22.274 pengőt keresett, ezenfelül 4162 pengőt le is írt. A vállalat általános költsége 67.786 pengő volt, ami azt mutatja, hogy a kamilla-üzlet lebonyolítása az üzlet arányaihoz képest komoly kiadásokat is elbírt.

A Faszén Központ Rt.

volt a falepárológókartellja. Ugy látszik, a fát nem érdemes lepárolni és a faszenet nem érdemes árusítani. Ezt legalább abból lehet következtetni, hogy a Faszén Központ 1936-ban mindössze 34 pengő és 74 fillért keresett. Talán maga a Faszén Központ is villanyvasalót használ...?

A Szent Margitsziget Gyógyfürdő Rt.

tudvalévöleg a Közmunkatanács alapítása: a sziget üze me bonyolódik le ennek a részvénytársaságnak a keretében. A mérleg szerint a margitszigeti beruházások és készletek leltári értéke 9.87 millió pengő. 1936-ban, amióta Bessenyei Zénó áll a Közmunkatanács élén, a részvénytársaság üze me eredményesebb lett. Amíg 1934-ben a Margitsziget 282, majd 1935-ben 187 pengőt jövedelmezett, addig 1936-ban a nyereség már 19.551 pengő volt. Ezenkívül a háramlási tartalékot és az értékesítési tartalékot 156.000 pengővel növelték a múlt évben, ami mind azt jelenti, hogy a Margitsziget üzemének üzleti vezetése reális alappon történik.

Az Ipari Jelzálogintézet

vagy hivatalosan az *Országos Magyar Ipari Jelzálogintézet Rt.* 383.342 pengő veszteséggel zárta mérlegét. Ez a veszteség a záloglevelek és fixkamatozású címletek áresése következtében előállott különbözetek elszámolásából keletkezett. 1936 december végén az Ipari Jelzálognak 11.75 millió pengő, illetőleg 2.05 millió aranydollár értékű záloglevele volt forgalomban és egyéb adósainál fennálló követelések 1.34 millió. A kibocsátott záloglevelekből 1936 folyamán 300.000 pengő értékűt sorsoltak ki. A rendkívüli töketörlesztések viszont megszűntek, miután az Ipari Jelzálog kötvényei a nosztrifikáció óta eltűntek a belső piacról. A kamatfizetéseket viszont a vállalatok elég pontosan teljesítik, mert a kamatjövedelem 1936-ban 240.218 pengő volt, 15.000 pengővel több, mint az előző évben.

A Concordia Gőzmalom

rt. veszteség és nyereségszámlájának egyik adata igen érdekes. Eszerint a malom 3.865.638 pengő értékű búzát és rozst dolgozott fel és az örleményekért 5.610.521 pengőt kapott. Ilyenformán 1.744.883 pengő volna a malom bruttó nyeresége, azonban erre a következő költségek mutatkoztak: Tiszti fizetések 189.725, adó 1.076.107, feldolgozási költség 367.049 pengő, ami együttesen 1.632.877 pengő volna. A 112.006 pengő különbség mellett azonban a vállalatnak költségei és a 3.3 millió igénybevett hitel után fizetett kamatai 152.985 pengőt tettek ki. Végeredményben tehát a Concordia malom veszteséget kénytelen kimutatni, ami csak azáltal csökken, hogy mialatt kamatot fizetett, 1.76 millió pengő kinnlévősége után maga is kapott 38.104 pengő kamatot. Így azután végső eredményben a Concordia 11.389 pengő veszteséggel zárta mérlegét, ami sajnálatosan mutatja a nagy malomvállalat helyzetének tespedtségét. Kétségtelenül meg kell azonban állapítani, hogy amilyen mértékben veszteségesnek mutatkozott a Concordia, szinte ugyanabban a mértékben jelent komoly nyereséget *Hatvany Bertalan* bárónak, a Concordia vezetőjének, kitűnő munkássága a keleti tudományok buvárlása s ismertetése területén.

Mit jelent a magyar-német megállapodás ?

A magyar-német gazdasági szerződést — mint hivatalosan jelentették — újabb három évre meghosszabbították. A tárgyalások igen részletesen és igen alaposan folytak, soká elhúzódtak, végeredményben azonban olyan megoldás jött létre, amely külkereskedelmünk egész konstrukciója szempontjából nagyon jelentős. Ma már az a helyzet, hogy külkereskedelmi forgalmunknak negyedrészt bonyolítjuk le Németországgal, hiszen 1936-ban külkereskedelmünk 24.3 százalékát már a magyar-német kapcsolat jelentette. Ennél a kapcsolatnál természetesen Magyarországnak az az érdeke, hogy aktív saldoja minél nagyobb legyen, viszont Németországnak az volt a törekvése, hogy vásárlásait minél nagyobb behozattal kompenzáljuk. Kétségtelen, hogy különösen 1936-ban a német törekvés elég eredményt ért el abban az irányban, hogy az aktív-saldo csökkenjen és ez az 1934 év 26.8 milliójáról tavaly 4.9 millióra szállott le. Az idén azonban az aktív-saldo Magyarországra részére már ez első négy hónapban 12.7 millió volt s igen valószínű, hogy az új konstrukció is lehetővé teszi a magyar aktív-saldo fenntartását.

Szerkesztői üzenetek

BSZKRT. Celestine vagy Floridor, nekünk egészen mindegy, hogy *Usetty Béla* a BSZKRT elnöke, avagy *Verebély Jenő*. Nekünk az lenne a fontos, hogy a BSZKRT közlekedése olcsó, gyors és kényelmes legyen. Egyelőre a BSZKRT-nál csak az igazgatósági tagság kényelmes és a közgyűlések lefolyása gyors. Ha az ember elolvassa azt a sok szépet és jót, amit a BSZKRT közgyűlési komünikéiben önmagáról mond, valószínűleg kedve szottyan arra, hogy villamosra üljön. Aztán elmegy tőle a kedve...

VENDEG. Mi még mindig azt mondjuk, hogy a *tabáni szállót nem fogják felépíteni*. Vagy akkor fogják felépíteni, amikor már a belvárosi templomot elolták. Avagy akkor fogják felépíteni, amikor az új városi hűtőházat. Mert gyógyszerállóra és nincs szükség a hűtőházra sem. A városnak inkább takarékosságra volna szüksége, mint álmatervek megvalósítására. És miután végeredményben az álmokra mindig ébredés következik, meggyőződésünk, hogy a szálló-álmoból is felébred a főváros, amikor kiderül, hogy a szállót nemcsak felépíteni kell, hanem berendezni is. Miből? Csak ennyit bátorítottunk kérdezni.

KERESKEDŐ. Azt hirdetik, hogy az OMKE és a Kereskedelmi Csarnok fuzionál. *Sesztina* lesz az elnök, *Madanassy-Beck Gyula* és *Magyar Bertalan* az alelnökök. De mi lesz *Balla Szigfriddel*? Ahol olyan kitűnő mesterdálnok van, mint *Balkányi Kálmán*, mit csinál ott Szigfrid?

BOLTOS. Olyan szépek azok a beszédek, amiket a kereskedelmi szabadságról és a szabad versenyről mondanak. A versenyeik gyönyörűek, ellenben az OMKE legutolsó száma öv. *Vadás Gyuláné* pápai kereskedő canossa-nyilatkozatát közli, hogy az *Angol-Magyar Cérnagyár* cérnakészítményeit az előírt áron alul merte forgalomba hozni. Éljen, háromszor is éljen, amikor már a kereskedelem szervezete is helyesnek tartja azt, hogy a kereskedő csak az előírt áron árusíthasson, ami azt jelenti, hogy végeredményben nincs szükség kereskedelemre, csak kiszolgáló automatákra.

STATISZTIKUS. Nagyon kérjük, hagyják abba már a számtalozásokat, hogy a fizetésképtelenségekre mit fizetett rá

Németország természetesen elsősorban arra törekedett tárgyalásai során, hogy a magyar mezőgazdasági kivittel szemben ipari cikkek területén érijen el jobb pozíciót. A *nehézipar és a gépipar területén a német vasipar a magyar vasiparral kötött megállapodást*, úgyhogy a hivatalos delegációk csak tudomásul vették ennek a tárgyalásnak eredményét, ami azt jelenti, hogy a magyar gépipar a belső piacon nem fogja érzni a német versenyt, mert a német gépipar csak azokon a területeken kíván dolgozni, ahol nem áll szemben a magyar gépgyárparral. A textilipar számára az új megállapodás azt tartalmazza, hogy *gyapotos és műselymet nagyobb mértékben vásárolunk Németországtól*. A vegyészeti cikkek behozatala területén voltak erősebbek a német kívánságok, azonban ebben a tekintetben is megállapodás jött létre, viszont a német kontingenst a gyarmatárak szállítása területén emelték. Az új megállapodás értelmében *Németország búzaellátásában kapunk viszont jelentősebb részt* és megfelelő megállapodások történtek egyéb mezőgazdasági termények, valamint az állatkivitel kontingensei szempontjából is.

az ipar, vagy hogy a kereskedők fizetésképtelenségeinek veszteségösszege milyen arányban van a szövetkezeteknek nyújtott állami támogatás összegével. Hát először is: a szövetkezetek veszteségeit az állam fizette közadókból. Másodsor: a kereskedők fizetésképtelenségének veszteségét abból az összegből fedezi, amelyet minden vállalat a kalkulációnál már beszámol veszteségi százalék címen. Ez a veszteségi százalék tehát benne van az árakban. Tehát egyezzünk ki abban, hogy a veszteségeket a fogyasztó fizeti, akár adó formájában, akár árak formájában, de mindenesetre ő fizeti. Miután pedig meg egyezni csak ebben az egyetlen tényben lehet, hát ne méltóztassanak már az ügyről annyit vitatkozni.

KISBOLTOS. Most, amikor egyéves már az *áruházi rendelet*, akkor igazán megállapítható, hogy a nagyáruházak — amelyek megkülönböztethetők az áruház néven működő albérlőket csoportosító vállalatoktól, avagy állandó kiárusítási üzemektől —, szóval az *igazi áruházak a kereskedelem számára kitűnő tevékenységükkel csak fogyasztóközönséget nevelnek* és a kereskedelem éppenséggel nem bennük találhatja meg ellenfelét. A kereskedők jobban tennék, ha az áruházak ellen folytatott harc helyett inkább maguk is a fogyasztóközönség erősebb védelme mellett foglalnának állást, mert végeredményben mégis csak a fogyasztó teherbíróképességén múlik a kereskedelem sorsa is.

Mindent megtalál nyolc házban levő raktárainkban használt és új
iroda lakás antik **BUTOR** vétel eladás csere kölcsönzés

Csillárok, műtárgyak. Perzsa, török táli szőnyegek. Kombinált szobakülönlegességek. — Áruházi rendszer

Telefon: 1-358-69 **UNIVERSAL** VII., Wesselyi ucca 8

GUNDEL ÉTTERMEI
VÁROSLIGET-SZENT GELLÉRT SZÁLLÓ

HANGLI-KIOSZK
DUNAPART

SIMPLON NAGY KÁVÉHAZ
József téri és Dózsa u. sarkán

Az értéktőzsde eseményei

Irta BERGER MÓR, a KATONA ÉS TÁRSA R. T. igazgatója

A nemzetközi értéktőzsdén néhány nap óta ritka egyöntetűséggel követik a szilárd irányzatot. Az alapirányzat ugyan már hónapok óta hajlott a szilárdság felé, de a nemzetközi politikai bonyodalmak meggátolták mindenkor, hogy a kedvező hangulat az árfolyamokon is kifejezésre juthasson. Ugy látszik, hogy a nemzetközi spekuláció ezidőszerint jobban bízik a spanyol országai polgárháború közeli befejezésében és abban is, hogy általános konflagráció végképpen elkerülhető lesz. Most már bizonyosnak látszik, hogy sem a francia frank leértékelésének kérdése, sem pedig az angol és amerikai munkássztrájkok, ha a politikai bonyodalmak nem támasztják alá, nem tudták volna hosszú hónapokon keresztül az értékpiacon forgalmát és a szilárd irányzatnak kialakulását megakadályozni. A pénzügyi és gazdasági helyzet Európában és Amerikában határozottan javuló és ezen alapszik az a feltevés, hogy az értéktőzsdék jövőbeli helyzete a bel- és külföldön egyaránt a hausse pártján kedvezően fog kialakulni. Abban az esetben természetesen, ha a spekulációt tempamentuma el fogja ragadni, átmeneti visszaesésektől a tőzsdék nem lesznek megkímélhetők. Ezekről eltekintve azonban, az értéktőzsdék irányvonala csak felfelé tartó lehet.

A newyorki értéktőzsde ezidőszerint a legszilárdabb értéktőzsdék sorában. Az acélgvári munkások sztrájkját sokkal nyugodtabban ítélik meg és a kedvezőtlen természetűek sem képesek ellensúlyozni azt a kedvező felfogást, a melyet az ipar és kereskedelem fejlődése juttatott felszínre. Az európai helyzet javulása óta a vasútak forgalmának emelkedése, valamint az áruházak egyre növekvő forgalma kötik le az amerikai spekuláció figyelmét. A nyereségek áremelkedése és a nagyipari vállalatok erős elfoglaltsága csak növeli a hitet az általános prosperitásban. Kétségtelen, hogy a most kialakulóban levő európai áremelkedéseket a newyorki értéktőzsde indította meg.

A londoni piac, amely pedig hosszú időn át mereven ellentállt minden felfelé tartó irányzattal szemben, most már határozottan behódolt a szilárdságnak. A londoni javulás alapját a nemzetközi helyzet javulásán kívül csak úgy, mint Newyorkban, a vasútak jobb forgalma és az áruházak jövedelmének nagy emelkedése adják meg.

A párisi értéktőzsde a frank leértékelése óta ugyancsak szilárd irányzatot követ. Az értékpapírok árfolyamemel-

kedése azonban ezúttal nem a leértékelés eredménye. Az a körülmény, hogy a francia jegybank minden halasztás nélkül leszállíthatta kamatlábát arra enged következtetni, hogy a franciaországi pénzügyi és gazdasági helyzet végre nyugvópontozhoz jutott, ahonnan a fokozatos javulás útja nyílik meg számára.

A prágai tőzsde rendkívüli szilárdságát a nehézipar nagyarányú elfoglaltsága mozdiítja elő. Ettől eltekintve, a tőzsdejáték Prágában olyan arányokat öltött, hogy a piac rendelkezésére álló részvénytömeg nem képes a spekuláció igényeit kielégíteni. Nem kétséges, hogy a tőkének az értékpiacon felé való orientálódása az ország valutáris helyzetével is összefügg.

A bécsi tőzsde szilárdságát a magyar és cseh papírok áremelkedése biztosítja. A kifejezetten osztrák papírokban a forgalom aránytalanul kevés.

A budapesti értéktőzsde átütően szilárd irányzata a külföldi tőzsdék szilárdsága révén alapos támaszra tett szert. A mi tőzsdénk felfelé tartó mozgalmá azonban ettől eltekintve is kelően megalapozottnak mutatkozik. A midőn két hónappal ezelőtt a még eléggé emlékeztetben levő derontemozgalom a budapesti tőzsdén is végig száguldott, ezen a helyen utalunk arra, hogy a tőzsde dermetségét csak a termés és a londoni pénzügyi tárgyalások lesznek alkalmasak megszüntetni. A gondviselés jóvoltából természetünk kedvező és az ebből várható eredményt az emelkedő gabonának lényegesen növelik. A londoni tárgyalások eredménye nagyban fog hozzájárulni pénzügyi helyzetünk konszolidálásához. Államháztartásunk mérlege folyton javul és külkereskedelmi forgalmunk állandóan emelkedik. A vas- és kőszéntermelés növekedése ipari és kereskedelmi vállalataink kedvező üzletmenete kétségkívül emelik az általános kereseti lehetőségeket, valamint a tőkeképződés lehetőségét. A mobil vagyon legkényelmesebb útja a részvénytőzsde. Egyelőre a közönségnek ez értéktőzsde iránti megnyilatkozó érdeklődése még vontatott s az eddigi áremelkedések inkább spekulatív vételekre vezethetők vissza. Nem kétséges azonban, hogy a megfelelően jövedelmező és jól megalapozott vállalataink részvényei rövid időn belül fokozottabb mértékben fogják felkelteni az elhelyezést kereső tőkét. A befektetési értékek tartós szilárdsága már ennek a várható mozgalomnak előjele.

Az utépítések, a kőbányák és a bécs-budapesti autóstrada

Az utépítések erősebb megindítása nemcsak közlekedéspolitikai szempontból fontos, hanem nagy kérdés abból a szempontból is, hogy az utépítés igen sok munkást foglalkoztat, technikusok elhelyezésére alkalmas és lehetőséget nyújt kőbányavállalatok és cementgyárak nagyobb foglalkoztatására is. A mostani beruházási programban komoly elhatározás történt arra vonatkozólag, hogy az utépítések nagyobb lendülettel induljanak meg. Kétségtelen, hogy az erősebb utépítkezések hatással lesznek majd az utépítő vállalatok helyzetére is.

Éppen most jelent meg néhány utépítő vállalat mérlege. Ezek közül a legnagyobbak egyike a MURT Magyar Utépítő Vállalat Rt. 1936-ról 1629 pengő veszteséget mutat ki 139.503 pengő régi vesztesége mellett. A veszteség természetesen az utépítési munkálatok szünetelésének következtése, mert maga a MURT egyébként eléggé konszolidálta működését, hiszen hitelezőinek 6.09 millió köve-

telését 4.96 millióra csökkentette. Ez a nagyobb visszafizetés azért történt, mert a vállalat 6.05 millió fennállott követelésből 3.39 milliót utépítési kötelezőjegyekben kapott meg, 606.047 pengő bankkövetelése van és adóssáitól követelése immár csak 932.257 pengő. A több mint 1 millió pengő fizetéssel a MURT is csökkentette a maga terheit. A Hirsch Mihály Ut- és Vasutépítési Vállalat és Aszfaltgyár Rt. viszont kedvezőbb eredményrel dolgozott, mert 1936-ban 27.461 pengő nyereséget ért el. Ennek az eredménynek legfőbb oka, hogy ez a vállalat vasbetongyártással is foglalkozik s így bázisa nem csupán az utépítés. Az Utépítő és Aszfaltvállalat Rt. viszont, amely egy kisebb utépítő vállalkozás és amely néhány évig veszteséges volt, 50.000 pengő részvénytőke mellett, amely már részvényösszevonás útján keletkezett, 3382 pengő nyereséget mutatott ki, miután kisebb utépítő munkálatokat kapott.

Az utépítések hiánya természetesen elsősorban a kőbányavállalatokra hatott ki. Ezt mutatja a Kereskedelmi Bank érdeklőségéhez tartozó kőbányavállalatok helyzete is. A Pécsköi Bazaltbánya Rt. például mindössze 17.568 pengő bruttó bevételt ért el és így 10.806 pengőt veszít. A Zalakalapi Bazaltkőbánya Rt., amely 2.5 millió értékű felszereléssel dolgozik, 1936-ban 92.039 pengő újabb veszteséggel összes veszteségét 431.740 pengőre növelte. A Kissebői és Kertvári Kőbányák Képviselői Rt. 21.466 pengő újabb veszteséggel immár 66.914 pengő veszteséget mutat ki. A Nemesgulácsi Bazaltbánya Rt. 7480 pengő újabb veszteséggel járult hozzá 45.414 pengős régi veszteségéhez.

Mindezek a számok mutatják, hogy a hazai kőbányáipar súlyos helyzetben van, ami fontos a kőbányavidékek munkássága szempontjából, jelentős a bányákban elhelyezett tőke rentabilitása szempontjából és amin valóban csak fokozott útpítéssel lehet segíteni. Az utépítések fejlesztése különösen jelentős ma, amikor a közlekedési politika területén mindjobban előtérbe jut az autóközlekedés. Természetesen elsősorban minél több jó útnak és megfelelő útnak az építése fontos, mert sajnálatosan le-
hét tapasztalni egyes főforgalmu útvo-
nalak építésénél, hogy rövid használat

után már megromlottak és örökös javításra szorulnak. Sajnos, éppen a legforgalmasabb útvonalakat teszi tönkre az is, hogy nálunk a parasztszekerek ugyanazon az úton járnak, amelyen az autók. Kétségtelenül koncepcióra és helyes üzleti elgondolásra vall az a terv, hogy Bécs és Budapest között külön autóstradát építenek. Ebben a tervben van fantázia és üzleti lehetőség. Mi csak azt nem értjük, hogy ugyanakkor, amikor harmincéves koncessziót kérnek ehhez az utépítéshez, miért kérnek egyúttal az esetleges veszteségre állami garanciát. Ha a veszteség-kockázatot az állam fedezi, akkor mire való a vállalkozó? Ezt a szempontot azért szögezzük le elvileg, mert meggyőződésünk, hogy helytelen minden olyan elgondolás, amely egyfelől tiltakozik az állami beavatkozás ellen a gazdasági életben, másfelől pedig az államtól kér garanciát. Ha az állam garantálja a jövedelmet, akkor természetes, hogy bele is avatkozik az üzlet vezetésébe, amihez ekkor feltétlen joga is van. Az utépítést csak vagy teljesen állami pénzen lehet megoldani, mint ahogy az történt is, vagy pedig lehetséges különösen autótutakat magánvállalkozás útján építeni, de akkor ennek az üzletnek minden kockázatát — mint a szabad gazdálkodásban természetes — a vállalkozásnak kell viselnie és vállalnia is.

Ó, szegény petroleumvállalatok

A petroleumvállalatok már megint arra törekszenek, hogy a benzin árát felemeltessék. Miután a petroleumvállalatok külföldi központjai rengeteg nyereséget mutatnak ki, mert alvállalataiknak legdrágábban számlázzák a petroleumot, az alatt ezzel az üzleti taktikával állandóan még külön áremelést is akarnak elérni a magyar piacon. Természetes, hogy a különböző petroleumvállalatok nálunk javarészt így azután veszteséges mérlegeket mutatnak ki, hiszen a tulajdonosok hasznát nem a magyarországi mérlegeredményben, hanem a magyar piacra küldött árú eladási árában nyilatkozik meg.

Mialatt a petroleumvállalatok áremelésre törekszenek, az alatt a különböző érdekeltségek között még belső harcok is folynak. A Shell és a Vacuum ellenfelei a legnagyobb mértékben fennállanak a Freund-féle petroleumvállalattal szemben, ugyanakkor kartellenkülső petroleumfinomító felállításáról is folynak a tárgyalások immár az ipar mint fogyasztó is, erősen érzi a benzinárak súlyos hatását az ipari és szállítási kalkulációkra. A petroleumvállalatok közül a Shellnél belső átszervezések folynak, egy igazgató el távozott, vezetők nyugdíjazásáról beszélnek és állítólag Londonból küldenek majd új vezetőt a budapesti fiók élére. A Fanto magyarországi vállalatát viszont a Salgó nem vette át, ám azért a részvénytöbbség mégis magyar érdekeltség kezébe került.

Maga a Fanto Egyesült Magyar Ásványolajgyár Rt. 169.578 pengő veszteséget mutat ki, ami persze évek alatt gyűlt össze. Nyilvánvaló, hogy az új érdekeltség változásokat is fog majd tenni a Fanto irányításában. A petroleumvállalatok közti az egyik legkedvesebb alakulat a Kőolajfinomító Rt., amely tulajdonképpen csak keret és amely főleg a nyugdíjgyesület vagyonaát kezeli, mégpedig olyan tehetségesen, hogy ez a Kőolajfinomító is 6171 pengő veszteséggel zárta finomított mérlegét. A Finomított Olajok Kereskedelmi Rt. nevezetű vállalat viszont 46.795 pengő veszteséggel végezte az 1936. évet. A Szőregi Petroleumgyár Rt. kimutat ugyan 6621 pengő veszteséget, miután azonban előző évi vesztesége 10.909 pengő volt, végeredményben ez a vállalat 4288 pengőt veszített és emellett még 33.349 pengőt le is írt.

Vajon miért titkolja a Szőregi Pet-

roleum nyereségét, amikor egyáltalán nem szegény, ha egy vállalat eredményesen dolgozik. A Nyirboghányi Petroleumgyár Rt. például ugyanazt a taktikát csinálja, amennyiben 150.115 pengő veszteséggel zárja mérlegét, holott 1936-ban 17.696 pengőt keresett, 87.045 pengőt le is írt és vesztesége, amit kimutat, még régebbi veszteségeiből áll fenn, holott ezeket a régebbi ráfizetéseket módja lett volna már tartalékalapjából leírni. Ugyátszik, ezek a petroleumvállalatok boldogok, ha veszteséget hurcolhatnak magukkal és ha sebeiket mutogathatják. Mint a régi római veteránok, úgy járnak a Nyirboghányi, a Szőregi meg az egyéb petroleumvállalatok vezetői nyílt veszteségeibeikkel, hadd sajnálják őket!

Csoda-e, ha a Phöbus Műszaki és Olajkereskedelmi Rt. is 19.301 pengő veszteséget mutat ki, holott 1936-ban 4632 pengőt keresett és csoda-e az Atlasz Olaj és Vegyipari Rt. 1838 pengő veszteséget mutat ki, holott 1936-ban 1920 pengőt keresett. Mindez nem csoda, mert ezek a mérlegkimutatások a petroleumiparban immár népszokássá váltak, mint ahogy egyes polinéziai szigeteken az őslakók döböket raknak ki kunyhóik elé, hogy elriasszák a gonosz szellemeket. Olyan üdítőek ezek nek a különböző petroleumvállalatoknak mérlegei, amelyek hétről-hétre sorra kerülnek, és olyan mértékben különböznek szellemükben a magyar ipar és gazdasági élet nemes tradíciójától, hogy legnagyobb sajnálkozással kell látnunk, hogy egyik fontos kereskedelmi ágazatban milyen helytelen gazdasági elvek érvényesülnek. Különösen sajnálattal kell azt azért látnunk, mert a kőolaj-kérdés valóban egyik legfontosabb és legsarkalatosabb problémája egész ipari és közlekedési érdekeinknek.

LATICEL

A KÉNYELEM UJKORSZAKA

Gyártja: **M a g y a r**
Ruggyantaárugyár

LÖVINGER ABRAHÁM
lérti szabó
V., BATHORY-UTCA 19.

PÉNZVILÁG

A Magyar Nemzeti Bank Nyugdíjintézetének kétségtelenül egyike az ország legnagyobb és legjobban fundált nyugdíjalapjainak. A nyugdíjalap összes vagyona meghaladja a 25 millió pengőt, s ebből az összegből 5.4 millió ingatlanban, 8.6 millió jelzálogköcsönben, 6.1 millió értékpapírban van elhelyezve. A nyugdíjintézet váltókövetelése mint vagyon, meghaladja az 5 millió pengőt. A tekintélyes vagyon hozadéka a váltókamatokkal együtt 1,710.000 pengőt jelent, amelyből a múlt év folyamán 7,157.000 pengőt fizettek ki esedékes nyugdíjilletményekre, 8,00 pengőt társadalombiztosítási járulékokra, s így a nyugdíjalap tiszta jövedelme, illetve feleslege, amelyet a tartalékok újabb erősítésére vittek át, a mérleg alapján 3,519.000 pengő. A nyugdíjalap mérlege szerint a kiadások között egyetlen fillér igazgatási, vagy kezelési költség sincs elszámolva. A bank tisztviselőinek létszáma a múlt év folyamán a következőleg alakult: Igazgatók, cégvezetők, szerződéses és kinevezett tisztviselők létszáma 661, akik közül 540 Budapesten, 115 a fiókoknál van beosztásban. A tisztviselők száma 739, a pénzbeszedőké 108, míg a pénzügygyomdában 378 főnyi személyzet dolgozik. Így a Magyar Nemzeti Bank s a pénzügy-nyomda szolgáltatában 1300 ember áll.

A Süss Nándor Precíziós Mechanikai és Optikai Intézet Rt. melegen ünnepelte műszaki igazgatóját, Szabados Jenőt, munkásságának negyedszázados évfordulója alkalmából. Szabados Jenő a gyártási eljárások egész sorával tünt ki és szerzett magának jogos elismerést technikai körökben.

Az Első Magyar Kártólószalaggyár Rt. pestszentlőrinci telepén már megkezdődött a próbagyártás. Nemsokára már forgalomba is akarják hozni a magyar gyártású kártólószalagokat. A Honi Ipar ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a gyár áruinak vezérképviselével egy itt élő külföldi állampolgárt bízott meg. A Honi Ipar kifogásolja, hogy amikor nem valamely előképzettségről, hanem egyszerű kereskedői tevékenységről van szó, akkor a magyar gyár mellőzi a magyar kereskedőket. A Honi Ipar megállapításai tényleg olyanok, hogy Szende Péter Pál dr., ki az új gyártást alapította, nyilván érezni fogja a magyar gyáralapítás és a külföldi vezérképviselőt ellentétét.

A Hutter-Lever Rt. a Thaly Kálmán-utcában vegyi cikkeinek gyártására kisebb gyárat épít.

Most állapították meg, milyen túlméretezett a magyar szénásvány. Az a helyzet, hogy a tíz hazai gyár termelési kapacitásának legfeljebb 20 százalékát tudja kihasználni.

A Heidelberg Vilmos Rt. felszámol, hiszen ennek az egykor ismert magánbankár-cégnek tragikuma beteljesedett. A felszámolás során az 50.000 pengő alaptőkéből eddig 32.274 pengő vesztett el.

Hétemelethes házat épít a Hollán-park Kft. (V., Hollán-u. 25.338), hétemelethes házat Weisz Gyula üvegnagykereskedő (V., Pozsonyi-út 23), továbbá az V., Honvéd-u. 17. sz. Bérház Szövetkezet, ötmelethes házat épít Giensler Hermann (V., Hollán-u. 33), Dr. Hódos Béla és Társai (V., Pozsonyi-út 25.266), Szende Helly és Jenő (XI., Tinódy-u. 2), négyemelethes házat Ullmann Géza (II., Keleti Károly-u. 27), Nahai József (V., Tátra-utca 25.338, két házat), Patricius Ingatlanforgalmi Kft. (V., Tátra-u. 25.342), háromemelethes házat épít Mengl Ferenc (VI., Álmis-u. 5), Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület (II., Kitaibel Pál-u. 13.244), özv. Berkovits Ignácné (II., Vitéz-u. 15. a., 13. a., 13. b.), Bem Rezsóné (XI., Menkina János-u. 12), Ország András (II., Ganz-u. 6), özv. Szalay Lajosné (XIV., Nagy Lajos király-ut. 31.104, Lázár Ferenc és neje (III., Szöllő-u. 31), Katona, Székely és Molnár-dég II., Toldy Ferenc-u. 14.159. sz. telken kétemelethes bérházat épít.

Csendesen ünnepelték a vezetése alatt álló vállalatoknál, a papíriparban és az egész gyáriparban Herz Henrik dr.-t abból az alkalomból, hogy huszonöt esztendeje munkálkodik immár kitünő tehetségével a magyar papírgyártás és a papíripar szolgálatában. Herz Henrik dr. egyike a magyar ipari élet kiemelkedő tehetségeinek, kitünő férfiú, akinek nemcsak a vezetése alatt álló vállalatok fejlődése igazolja tehetségét, hanem akinek munkássága eredményes lett ennek a fontos magyar ipárnak egész tevékenységére is.

A Magyar Siemens-Schuckert Művek legutóbb azt kérték, hogy tíz darab osztrák hegesztődinamó behozatalát engedélyezzék. Ha jól tudjuk, hogy a Magyar Siemens-Schuckert Művek feladata elsősorban az volna, hogy dinamókat gyártson. Ha jól tudjuk, gyárt is. Ha jól tudjuk, a Gázgyárnak a saját gyártmányu dinamókat szállította. Akkor mire való a behozatal, vagy talán a Siemens Schuckert elégedetlen a saját dinamójával?

Az Autotaxi Rt. százöt darab új autót rendelt. Ezek az autók Ford-típusúak lesznek, de magyar gyárak állítják elő. Most arról van szó, hogy az Állami Gépgyár a Fiat Művekkel tárgyal, hogy Fiat-típusú magyar gyártmányú személyautókat is készítsen.

Harminc esztendő lett az idén a Pesti Futár. Nádas Sándor, a lap kitünő főszerkesztője azzal ünnepli meg ezt a fordulót, hogy külön albumot ad ki. Az albuma a magyar irodalmi élet kitünőségei irnak.

Van már férfiszbó is, aki megszerzte a közgazdasági doktorátust. Ifjabb Petrik Béla a közgazdasági egyetemen doktorátust szerzett, de továbbra is megmarad a férfiszbó pályán.

A Leipziger-szesszgyár óbudai telepén nagyobb átalakításokat és építéseket végez.

A Kistarcsai Fésűsfonógyárban, amelyet a hódmezővásárhelyi Kokron-cég vett át, már folynak az átalakítási munkálatok. A meglévő 2300 orsó mellé Kokronék még 1700 új orsót rendeltek és a merinó-fonáson kívül cheviot-fonással is foglalkoznak. Új gyapjumsót és új modern fésűlőt is létesítenek Kokronék. A vállalat igazgatóságának tagjai Kokron József, Kokron Károly és Fehér Béla lettek.

Az Alumínium Bánya és Ipar Rt. igazgatósága Végh János dr. főtisztviselőt cégvezetővé nevezte ki.

A Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt. beolvasztotta leányvállalatát a Magyar Ammonagyár Rt.-t. A fúzió folytán a Péti Nitrogén alaptőkéje 6 millió pengő lett.

A mezőgazdasági kiviteli cégek egy része most két esztendeje Mezőgazdasági Exportfejlesztő Rt. néven külön vállalatot alapított, a vállalat exportüzleteinek egy részét a Fortuna Árukereskedelmi Rt. bonyolította le, amely Fleissig Béla vezetése alatt állott. A Fortunánál 163.657 pengőt, Fleissig Béla számláján pedig 42.000 pengőt vesztett a Mezőgazdasági Exportfejlesztő, úgyhogy végeredményben a 150.000 pengő alaptőke elveszett. Előreláthatólag a részvénytársaságot ezek után felszámolják, vagy teljesen átszervezik.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára átköltözött saját házába, a IX., Ferenc-körút 14. sz. palotába. Az új helyiségek berendezése egyszerű és finom, az új bank berendezését az a nyugodt ízlés jellemzi, amely egyúttal mértéke is ennek az intézetnek.

Mándy Sámuel felsőházi tag simongáti uradalmán a gazdálkodást átadta fiának, Mándy Sándor országgyűlési képviselőnek. Mándy Samu ezentúl a baranyaszentlőrinci birtokán fog gazdálkodni.

A Tisza István-út 24. számú házat tulajdonosai: Berkes Ferenc és Kónyi Hugó egészen átalakították, úgyhogy ez egyike lesz Budapest legmodernebb épületeinek. — Modernné alakíttatja át az Andrássy-út 1. számú bérházát is tulajdonosa, a Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkeze a Soroksári-úton nagyobb raktárépületet emel.

A Futura legközelebbi gyapjú-aukciója július 15-én lesz. A következő aukciót szeptember 30-án tartják meg.

A szegedi szabdtéri játékok az idén valóban nagy művészi eseménynek ígérkeznek. Július 28-tól augusztus 18-ig félárú utazási kedvezmény lesz Szegedre. Amilyen nagy szeretettel buzgolkodik Szeged város, élén Pálffy József dr. polgármesterrel a szabdtéri játékok előkészítésén, nyilván annyira meglesz a reális eredménye is ennek az ideális és nagyszerű munkának.

A Budapest-Salgótarjáni Gépgyár Rt. közgyűlésén Herczeg Béla vezérigazgatót, aki több mint négy évtizede áll a vállalat szolgálatában, érdemei elismerésül az igazgatóság tagjai közé választották. Az igazgatóság ugyanakkor Steiner Adolf cégvezetőt igazgatóhelyettesé léptette elő.

A Nova egyik alapítása: a Szállodaüzemi, Ipari és Közlekedési Rt. közgyűlésén új nevet vesz fel: a vállalat címe Novallit Ipari és Közlekedési Rt. lesz. Ez azt jelenti, hogy ez a részvénytársaság fogja vezetni a Nova bakelitgyárát, mely Újpesten most épül. A részvénytársaság alaptőkéje különben 300.000 pengő és eddigi egy éves fennállása alatt kisebb tranzakciókat folytatott le, úgyhogy már az alapítás évében 9496 pengő hasznot tudott kimutatni.

A Cukoripar Biztosító Egylet Prágában székel, ellenben a cukorbiztosításokat Magyarországon is ez a vállalat csinálja. Így mutat ki 50.000 pengő befektetéssel 1936-ról is 13.429 pengő nyereséget. Bevalljuk, nem tudjuk megérteni, hogy a cukorbiztosítást miért kell ennek a prágai vállalatnak csinálnia és miért nem foglalkoznak ezzel az üzletággal a magyar biztosító társaságok. Okvetlenül mégsem volna szükséges ezt az édes üzletet Prágának és a prágai vállalat ügynökeinek átengedni.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete közgyűlésén Kende Tóbiás és Stromfeld Ferenc igazgatók számoltak be az év gazdasági fejlődéséről. Megállapították, hogy a vasipar foglalkoztatása lényegesen javult, nemcsak amiatt, mert a belső fogyasztás növekszik és a gépipar exportja tovább fejlődik, hanem amiatt is, mert a gépipar a magyar piacról kiszorítja a külföldi gyártmányokat. Ami a gépipart illeti, ez az ipari termelésnek már az egyharmadára rúg. Az egyesület újjáalakított elnökségének élére Láng Gusztáv került, aki mellé alelnökké Dubszky Alfrédot, Aschner Lipót, Stromsky Sándort, Hubert Lipótot és Székely Imrét választották meg.

Az Esztergomi Takarékpénztár tisztviselőinek fizetését húsz százalékkal fel emelte. Ez az elhatározás igen fontos a vidéki banktisztviselők helyzetének javítása szempontjából.

A Pénzügyintézet Központ Szabadság-téri palotájának tervezésére tudvalevőleg pályázatot hirdetett. A pályamunkák közül Lechner László műépítész terve került kiviteltre.

A Hites Könyvvizsgálók Egyesülete a napokban tartotta évi rendes közgyűlését a Pázmány Péter Tudományegyetem kupolacsarnokában. Kunec Ödön dr., az egyesület elnöke, megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a tagok számának emelkedésében, a tagok összetartásában és áldozatkészségében látja zálogát az egyesület jövőbeni fejlődésének. Utána Konkoly-Thege Pál főtitkár beszámolt az egyesület elmúlt esztendejéről. A főtitkári jelentés örömmel állapította meg, hogy az egyesület tagjainak létszáma 457-re emelkedett. A közgyűlés a tisztikart és a választmányt is kiegészítette. A megejtett választáson új alelnökké Stolpa Károly dr.-t, új titkárrá pedig vitéz Sáfrány Ivánt választotta meg. — A közgyűlést baráti vacsora követte, melyen a tagok ugyancsak tekintélyes számban jelentek meg és vidám hangulatban ünnepelték a tisztikar újonnan megválasztott tagjait.

Filmbank Rt. néven kisbank alakult tavaly és első csonkaüzletéről már közzé is tette mérlegét. Ebből aztán megtudjuk, hogy a Filmbank 150.000 pengős alaptőkéjéből csak 45.000 pengőt fizettek be és így a bank legnagyobb adóssai elsősorban a részvényesek. A bank különben 206.060 pengő követelést mutat ki, ami nyilván két film finanszírozásának összege. Ezen az üzleten kamat és jutalék fejében 13.033 pengőt keresett a bank, tiszta nyeresége viszont 126 pengő lett. Igen alacsony a személyzeti költség tétele, mindössze 830 pengő. Lehet, hogy az alkalmazottak fizetéseiket egyébként mozi-szabadjegyekben kapják?...

Az útépítés problémájához nagyon értékes megjegyzéseket fűz az Új Gazdaság, amely azt írja, hogy az új úttörvény megalkotásánál is fontosabb feladat: minél több új út kiépítése, mert jobb, ha nincs jó úttörvényünk, de vannak jó utak, mint megfordítva. Ma még közel 700 magyar községnek nincs bekötő útja, melyek a falvakat a nagy országos közlekedési hálózatba bekapcsolnák. Igaz, hogy a mai állapot is le nem kicsinyelhető haladást jelent az 1930. évhez viszonyítva, amikor 1000 község nem rendelkezett bekötő utakkal. Talán túlzás nélkül állíthatjuk, hogy nemzetgazdasági szempontból az országútépítés még a vasútépítésnél is fontosabb, mert mit ér a fővonalakon áthaladó vasút, ha a környék községeinek lakosai a rossz utak miatt nem tudják szekerekkel a vasúti állomást megközelíteni. Az autóforgalom szempontjából is igen fontos, hogy az ország községei megfelelő autóúttal rendelkezzenek, mert az autó ma már jól használható áruszállító eszköz, miként ezt a MATEOSZ tevékenysége is tanúsítja.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BALASSA JÓZSEF
SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, IV., KECSKEMÉTI-U. 13
TELEFON: 1-884-29
POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI SZÁMLA
5172
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGÉSZ ÉVRE 20,
FÉLÉVRE 10 PENGŐ, EGYES SZÁM
ÁRA 40 FILLÉR
KIADÓ: ÖZV. RÓNA LAJOSNÉ.
ELŐFIZETÉS KÜLFÖLDRE: 1 ÉVRE
AUSZTRIÁBA 30 SCHILLING, CSEH-
SZLOVÁKIÁBA 200 CSEH KORONA,
SZERB-HORVÁT-SZLOVEN KIRÁLY-
SÁGBA 400 DINÁR, ROMÁNIABA 1500
LEI, EGYESÜLT ÁLLAMOKBA 6 DOL-
LÁR, NEMETORSZÁGBA 16 MÁRKA,
FRANCIAORSZÁGBA 150 FRANK,
ANGLIÁBA 1 FONT.
KAPHATÓ MINDEN UJSÁGÁRUSNÁL
NAGYOBB DOHÁNYTÖZSDÉKBEN ÉS
AZ IBUSZ ELÁRUSÍTÓHELYEIN
HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT
Fémes A. könyvnyomda, Budapest,